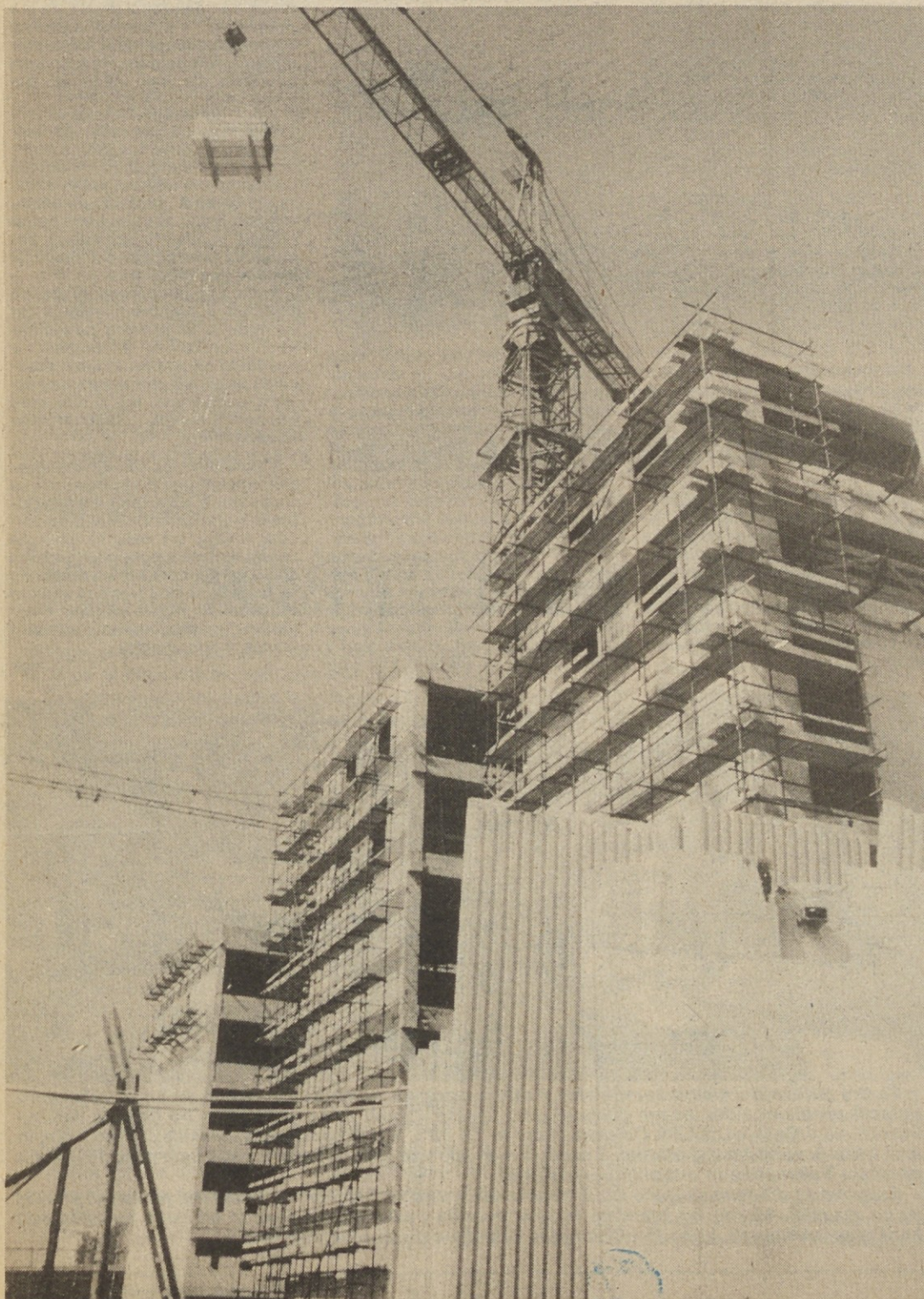

Iskra

V novem proizvodnem objektu delovne organizacije Avtomatika v Stegnah potekajo zaključna gradbena dela. V njem bo instalirana vrhunska tehnološka oprema, ki bo služila testiranju in proizvodnji elektronskih modulov in naprav ter gradnji sistemov

31

Opiranje na lastne moči

V Ljubljani bo 19. septembra seja CK ZKS, ki bo v celoti posvečena temi opiranja na lastne moči v OZD.

Zapisati je potrebno, da so priprave na sejo zares intenzivno in poglobljeno potekale že od srede avgusta sem in delovne skupine CK so v tem času obiskale številne slovenske delovne organizacije in se tako na kraju samem dodobra seznanile s problematiko.

Tako so v tem času delovne skupine obiskale tudi tri Iskrine delovne kolektive in sicer Avtoelektriko v Novi Gorici, Telematiko v Kranju in tovarno Vega v Ljubljani. Povsod, ne samo v Iskri, so se temeljito in odkrito pogovorili o opiranju na lastne moči, kar sicer zveni že malce kot fraza, vendar v konkretnih situacijah in konkretnih okoliščinah s konkretnimi ljudmi in upravljenjem lahko izredno veliko pomeni. Pri tem je namreč treba vedeti, da bo treba v gospodarskem in tudi političnem sistemu marsikaj spremeniti, če želimo prebroditi gospodarsko in družbeno krizo, vendar pa takšne spremembe same po sebi še ne dajejo zagotovila, da ne bomo ostali na repu razvitosti v Evropi.

To potrjuje tudi spoznanje, da v enakih zunanjih okoliščinah gospodarjenja delovne organizacije dosegajo zelo različne rezultate. Marsikaj je torej narobe tudi v gospodarstvu in ni vsega kriv samo sistem, kot je prav v gospodarstvu dostikrat slišati.

Že dosedanje priprave na sejo pa so jasno pokazale, da so v naših OZD sprožile več samokritičnega preverjanja lastnega dela tudi pri tistih, ko doslej tega niso počeli. Medtem ko so prvi (to so bili praviloma uspešnejši kolektivi) iskali napake in rezerve pri sebi pa so drugi, slabše delovne organizacije opozarjale, da jim makro pogoji gospodarjenja dajejo minimalni prostor za opiranje na lastne moči. Na ta in tudi druga vprašanja o tej problematiki bo zagotovo dala ustrezne in potrebne odgovore sklicana seja CK ZKS.

D. Ž.

Delavec sam odgovoren za svojo varnost in za varnost drugih

Kot smo že poročali, je v pripravi strokovna konferenca o ekološki problematiki, ki naj bi bila predvidoma novembra letos. Ta tema je bila izbrana zaradi velike aktualnosti te problematike, — saj se tako pri nas, kot tudi v svetu, ekološke katastrofe kar vrste — kot tudi zaradi spoznanja, da smo ogroženi tudi od industrij, za katere smo mislili, da so izredno čiste (naj vzamemo samo za primer industrijo mikroelektronike). Tudi Iskra sama v proizvodnih procesih uporablja precejšnje število nevarnih snovi, katere na razne načine kasneje oddaja v okolje (onesnaževanje okolja, zraka, voda, direktno zastrupljanje).

O tej temi je tekla beseda tudi na Odboru za varstvo pri delu in humanizacijo dela ki je bil sklican skupaj s kolegijem sekretarjev DO SOZD Iskra pretekli četrtek. Na odboru so obravnavali tudi osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pri delu. Sestanka so se poleg članov odbora in sekretarjev DO SOZD Iskra udeležili tudi predstavniki republiške inšpekcije dela, med njimi dr. Marko Vakselj, in dr. Vladimir Korun, kot razlagalca teh sprememb, ter predstavniki Zavoda za varstvo pri delu Ljubljana.

Razgrnili so osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pri delu in pri tem predvsem poudarili novosti, ki jih osnutek prinaša.

Novi osnutek predvsem bistveno razširja krog oseb, ki so skladno z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju zavarovane za invalidnost, kot posledico poškodbe pri delu, oz. poklicne bolezni. Razširjene in razčlenjene za posamezne primere so tudi zakonske določbe o pisni izjavi, ali strokovni oceni, kot dokazilih o izpolnjevanju predpisanih varstvenih ukrepov in normativov zaradi jasnejše opredelitve.

Zaradi poenotenja splošnih varstvenih ukrepov in normativov zakon tudi predpisuje, da republiški organ, pristojen za delo, z izvršilnimi pogoji določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati delovna sredstva, oz. kakšnim pogojem mora zadoščati delovno okolje.

Zakon določa tudi skrajne roke obdobjih pregledov in preiskav delovnih razmer in delovnega okolja povsod tam, kjer je večja nevarnost poškodb in zdravstvenih okvar delavcev, z namenom, da bi poenotili roke. Prav tako naj bi zakon določil, da lahko inšpektor dela odredi drugačne postopke, ali načine pregledov in preiskav, če ugotovi, da uporabljeni načini ne zagotavljajo pravih podatkov, oz. rezultati meritev niso zanesljivi.

Nov osnutek pa zagotavlja tudi določanje potrebnih zdravstvenih in psihofizičnih pogojev, ki jih mora izpolnjevati delavec pri delu, kjer so nevarnost za poškodbe in

zdravstvene okvare večje v skladu s strokovnimi mnenji in stališči medicine dela. Jasneje in natančneje novi osnutek opredeljuje tudi pristojnosti strokovnih služb s tega področja.

Zaradi povečanega obsega strokovnih opravil pri preverjanju zagotavljanja varnega delovnega okolja in varnih delovnih razmer, kar je posledica izrednega tehnološkega napredka, zakon določa, da republiški organ, pristojen za delo, lahko pooblasti še druge OZD, če izpolnjujejo določene pogoje, za opravljanje strokovnih nalog s področja varstva pri delu. Hkrati zakon obvezuje republiški upravni organ za delo, da z izvršilnimi predpisi podrobneje opredeli vsebino navedenih pogojev.

Skladno z mednarodno konvencijo se med dela z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare uvrščajo tudi tista, kjer obstaja nevarnost poklicnih bolezni. Da bi lažje kot doslej uveljavili zdravstveni vidik varstva pri delu, je predlagatelj določil zakonsko prepoved kajenja.

Natančneje so v zakonu razmejene pristojnosti posameznih organov inšpekcije dela in določena obveznost varovanja tajnosti podatkov, ki jih izve inšpektor za delo, ali pooblaščenca OZD pri svojem delu. Po novem naj bi spremljali in vodili natančne evidence poklicnih bolezni. Kazenske določbe pa so usklajene z novimi rešitvami v spremembah in dopolnitvah zakona. Denarne kazni so valorizirane, oz. so določene nove višine, v skladu s tistimi, ki jih vsebuje predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških s tezami.

Poleg navedenega pa spremembe in dopolnitve zakona o varstvu pri delu vsebujejo tudi potrebne redakcijske popravke in uskladitve z nekaterimi širšimi zakonskimi predpisi, kot so zakon o družbenem delu in drugi ustrezni zakoni.

V razpravi so udeleženci ugotovili, da so navedene spremembe vsekakor korak naprej na področju varstva pri delu, četudi je res, da so nekatere predlagane dopolnitve še nedorečene in naj bi jih širša razprava na zborih združenega dela še dorekla. Sicer pa so razpravljali v glavnem podprli predlagane spremembe, četudi so imeli nekatere konstruktivne pripombe na posamezne člene. Tako so opozorili na problem, da v jugoslovanskem prostoru še vedno nimamo enotnih rešitev na tem področju. Poudarili so tudi, da nove tehnologije prinašajo nove, še neznanе probleme, ki bi se jih bilo potrebno strokovno lotiti na najvišjih znanstvenih ravneh, za kar pa nimamo, žal, ne dovolj sredstev, ne dovolj razvitih dejavnosti za to področje.

Pripomnili so tudi, da bi zakon moral poudariti tudi to, da je delavec v prvi vrsti sam odgovoren za svojo varnost in za varnost drugih. Ob tem so poudarili tudi pomen funkcionalnega izobraževanja in na dejstvo, da le-to ne bi smelo biti le formalno, ampak bi moralo biti usmerjeno funkcionalno za posamezna področja dela. Ob tem pa bi pomembnejšo vlogo morali posvetiti tudi rokom preverjanja znanja, oz. poučevanje bi moralo biti različno glede na zahtevane delovne procese in nevarnosti za poškodbe in za zdravje.

Prisotni se niso strinjali tudi z dopolnjenim 23. členom, ki govori

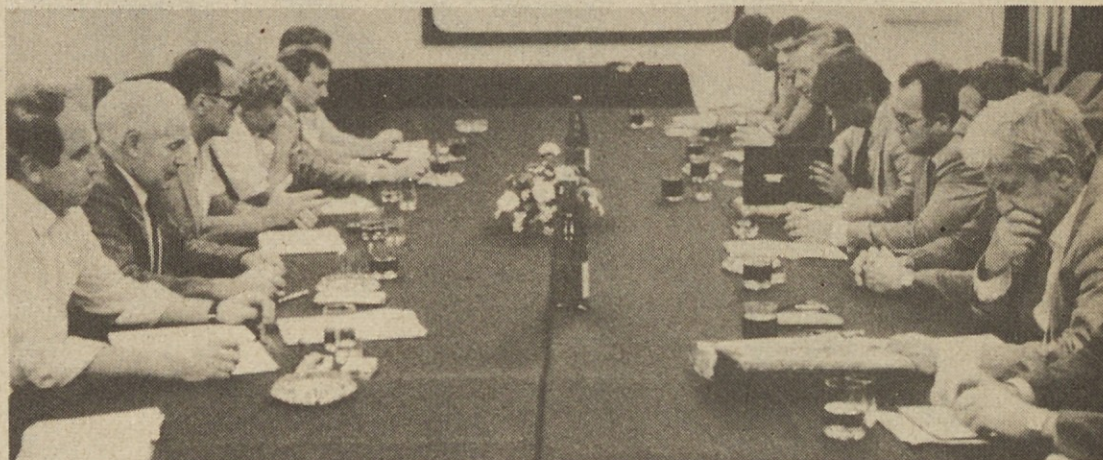
o organiziranju in določanju oblike opravljanja strokovnih nalog s področja varstva pri delu. Dosedanja obvezna organizacijska oblika službe varstva pri delu je po novem zakonu samo delno obvezna, dopušča pa tudi druge ustrezne oblike opravljanja strokovnih nalog s področja varstva pri delu. Zaradi — kot so menili — pogostega odpiranja tega področja na nižjo raven, so udeleženci menili, da je v zakonodaji potrebno statusno opredeliti raven in način funkcioniranja varstva pri delu. Pri tem pa so poudarili, da sam naziv ni pomemben.

Vsekakor so ugotovili, da tudi niso dovolj razrešena mejna področja ki jih ureja druga zakonodaja (npr: požarno varstvo, varstvo zraka...). Pojavlja se tudi določena neusklajenost, ki jo bo treba delno reševati v delovni organizaciji sami, ali pa jo bodo določali poznejši izvršilni predpisi.

In še kot zanimivost: zakonska določba o prepovedi kajenja pri opravljanju del in nalog, na sestankih, zborovanjih, prireditvah, v zaprtih prostorih ter v javnih prevoznih sredstvih je naletela na različno odmevnost, saj je bilo med prisotnimi dovolj zagovornikov obeh strani...

V nadaljevanju so sejo nadaljevali le sekretarji in se pogovorili še o pristopu k spremembam samoupravnih sporazumov SOZD s področja delitve pri delu in vzeli na znanje informacijo o pripravah na sprejem planskih dokumentov, v tej zvezi so se dogovorili za aktivno vključitev v razpravo prek delegatov ob vzklajevanju občinskih planskih dokumentov.

mak

Te dni potekajo v vrstah komunistov živahne razprave o aktiviranju lastnih sil pri razreševanju perečih problemov domačega gospodarstva. Geslo »Opreti se na lastne sile« bo namreč vodilna misel naslednje seje CK ZKS. Delovno skupino CK ZKS, ki je 3. septembra obiskala občino Kranj in tudi Iskra je vodil Andrej Marinc. S predstavniki Iskre se je pogovarjal o sedanjem gospodarskem položaju Telematike in o njenih perspektivah.

Razgovori z delovno skupino CK ZKS seveda niso razširili zapletenih vprašanj, vendar so jih vsaj jasno razgalili. Morda bo tokratna Iskrina pobuda našla več odmeva in se bodo sprožile bolj konkretne aktivnosti, ki bodo nazadnje le pripeljale do zadovoljivih rešitev.

Izpad izvoza v avgustu

Izpad Iskrinega izvoza v letošnjih prvih sedmih mesecih se je nadaljeval tudi v avgustu — Osnovni vzroki za ta izpad so še naprej dobavna nedisciplina, nekonkurenčnost, zato hitro zastarevanje naših proizvodnih programov, razpršenost trženja, prenizke ekonomske spodbude in, ne nazadnje, pogosto tudi slaba kakovost.

Minuli mesec je Iskra — za zdaj je to še le ocena — izvozila le za dobrih 12 milijonov dolarjev, kar je manj kot dve tretjini mesečnega načrta, ki je znašal skoraj 19 milijonov dolarjev. S temi 12 milijoni se je izvozna številka v osmih mesecih povzpela na 132,5 milijona dolarjev, kar je približno toliko, kot v primerjalnem obdobju lani, točneje za 3% več, letošnji izvozni načrt pa smo od januarja do konca avgusta uresničili še le polovično. Kot je znano, smo si za letošnji načrt 267,7 milijonov dolarjev izvoza.

Če še nekoliko pobrskamo po avgustovskih izvoznih številkah, lahko ugotovimo, da je znašal konvertibilni izvoz 9,6 milijona dolarjev, klirinški pa 2,5 milijona dolarjev. Ob tem je treba dodati, da je zlasti nazadoval klirinški izvoz, saj smo ga za avgust načrtovali v višini

dobrih 8 milijonov dolarjev.

V Iskri Commerce so pripravili tudi oceno Iskrine uvozne dejavnosti v avgustu in v prvih osmih mesecih. Po teh podat-

kih je v avgustu Iskra uvozila za 7,6 milijonov dolarjev, v osmih mesecih pa skupno za 81 milijonov dolarjev. Letošnji uvozni načrt smo do konca avgusta

uresničili 60-odstotno.

Če se povrnemo k izvozu, gotovo ni potrebno ponavljati, da je pač avgust čas dopustov in, da bomo skušali del izpadov nadoknaditi prav te dni. Že zdaj pa je na dlani, da se je ta izpad kopičil iz meseca v mesec in, da bomo letno izvozno nalogo uresničili le ob največjih prizadevanjih.

Lado Drobež

Te dni je na obisku v Sloveniji skupina profesorjev s tokijske univerze Chuo. Ugledni japonski gostje so v torek, 10. septembra v Ljubljani obiskali tudi Iskrino poslovno stavbo, kjer jim je v.d. člana KPO SOZD Iskra Ivo Banič predstavil Iskro. Pred širšim krogom Iskrinih predstavnikov sta imela zatem profesorja Akihiro Ishikawa in Minoru Murata predavanje o japonskih izkušnjah pri vodenju podjetij. Tej predstavitvi je sledila razprava o množični inovativni dejavnosti in izkušnjah pri organiziranju krožkov kakovosti na Japonskem. (Tekst in foto LD)

Iskra SOZD

Iskrina šola kakovosti

Da gesla o vse večjem razvoju kakovosti v Iskri nismo zastavili le kot prazno besedo, ampak kot resnično delovno nalogo, je pokazal tudi začetek II. šole s področja kakovosti, ki ga je organiziral Izobraževalni center SOZD Iskre.

Ta, prva šola v letošnjem letu, se je začela v Škofji Loki, kjer so za to očitno posebno ugodni pogoji, saj ne gre za eno dnevno angažiranje slušateljev, ampak za sistem poglobljenega študija in gradivo, kot ga je zastavil Lotar Kozina, strokovni sodelavec področja za kakovost SOZD Iskra.

V začetku novega šolskega leta so prisostvovali poleg Kozine tudi Gojmir Blenkuš in Roland Malej ter drugi interesi iz naše delovne skupnosti.

Že udeležba sama na šoli je pokazala, da torej vlada za to tematiko v naši delovni družini potrebno zanimanje. Program so organizatorji zastavili v treh tematskih skupinah. Prvo, ki bo obravnavala sistem integriranega zagotavljanja kakovosti, bo vodil Lotar Kozina, drugo s poudarkom na tehničnih osnovah za zagotavljanje kakovosti bo vodil Franc Pogačnik in tretjo skupino, pod vodstvom Franca Mlakarja, ki se bo posvetila pravnim in tehničnim regulativim ter metodam za vodenje kakovosti.

Vsak program bo trajal od 44 do 47 ur skupno, kar pomeni, da bodo slušatelji te šole skupno deležni 136 ur intenzivnega pouka. Vsekakor je pričakovati, da bo tudi ta, tovrstna šola še bolj utrdila osnove naše kakovosti, saj se le te prav gotovo začenjajo v šolanju ustrezno naravnanih kadrov.

mak

Na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba so v soboto Izročili namenu prvo dvorano v okviru tako imenovanega Blagovno-manipulativnega terminala. Gre za objekte na površini 6.500 kvadratnih metrov, v katerih bodo blago, namenjeno bodisi izvozu, uvozu, ali mednarodnemu tranzitu lahko predelovali, skladiščili, sortirali, embalirali itd. Naložba je veljala okoli 181 milijonov dinarjev, med investitorji pa ima tretjinski delež tudi Iskra, DO Center za elektrooptiko. Slavnostne otvoritve sta se med drugimi udeležila tudi vodja temeljne organizacije za Obmejno gospodarsko sodelovanje v Iskri Commerce Aleksander Čerče in glavni direktor Avtoelektrike Peter Mivšek. (L.D.)

Domači trg

Ko smo v eni izmed prejšnjih števil glasila Iskra pisali o polletnih poslovnih rezultatih delovne organizacije Avtomatika, je bilo med drugim omenjeno, da smo realizirali prodajo na domačem trgu v vrednosti 7.423.161.135,00 din, kar predstavlja 64% letnega plana, ali za 39% več kot smo načrtovali. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je bila prodaja višja za 116%. Omenjeni rezultati nas uvrščajo na prvo mesto v SOZD Iskra.

Čeprav je skupni seštevek ugoden pa se pojavljajo določena odstopanja po posameznih prodajnih področjih, ki so jim botrovali: nerealizacija proizvodnje, izpad realizacije sklepanja pogodb, težave z repromaterialom itd.:

— **avtomatizacija železniškega prometa:** realizacija je bila znatno prekoračena. Čeprav so bili v tem času pridobljeni novi posli v višini 1.300 mio din, ne smemo zanemariti opozorilnega znaka, da postajamo glede cen nekonkurenčni in, da investitorji odstopajo naročila konkurenci

— **avtomatizacija cestnega prometa:** polletni plan ni bil v celoti izpolnjen zaradi izpada realizacije sklepanja pogodb na tržišču ostalih republik in zaradi zapoznelosti del na nekaterih objektih. Nekoliko bolj optimistični so izgledi za drugo polletje, saj na osnovi oddanih ponudb in pogodb predvidevamo, da bo sklenjenih že v letošnjem letu za 350 mio din novih pogodb

— **avtomatizacija v energetiki:** dinamični plan je dosežen

— **avtomatizacija v industriji:** pregled realizacije kaže na zaostanek glede na dinamični plan, ki je bil realiziran 92%, kar je delno razumljivo, saj je bil letni plan zastavljen zelo visoko. Vzroki za izpad so v nerealizirani proizvodnji in v nadaljevanju zamud pri dobavah glede na roke sklenjenih pogodb in naročilnic

— **alarmne naprave:** vzrok za izpad realizacije je v pomanjkanju blagovnih fondov. V začetku leta, predvsem pa v drugem trimesečju tega leta, ko so nastopile zamude v proizvodnji, so se podaljšali dobavni roki, inflacija pa je zahtevala višje cene. Vse to so znaki za slabši položaj Iskre na tržišču, še zlasti, ker konkurenca že leta prodaja po nespremenjenih cenah. Pri ponudbah, ko gre za večje vrednosti, je razlika v ceni Iskrine ponudbe nasproti konkurenci občutna. Posledica tega je, da izgubljam velike posle. Smo v trenutku, ko ima Iskra le še prednost v kvaliteti pred konkurenco, medtem, ko je konkurenca dosegla tehnološko raven Iskre

— **varilni in mehanski sistemi:** kljub zaostrovanju tržnih razmer poteka prodaja opreme na domačem trgu v skladu s pričakovanji. Veliko pov-

V ponedeljek, 9. t.m. je obiskala delovno organizacijo Iskra-Avtomatika delegacija predstavnikov General Directorate of Turkish State Railways-Ankara in Joint Venture Tekfen/TEE-Istanbul, ki jo je vodil g. Hasim Saltik, asistent vodje področja za signalizacijo in telekomunikacije, g. Faruk Hedili, direktor tehnične skupine Yunus-Istanbul, g. Umit Ozdemir, vodja projekta JV, g. Dinc Senler, koordinator projekta JV, g. Mehmet Tanriover in g. Murat Gurgenci. V imenu delovne organizacije jih je v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah sprejel predsednik poslovnega odbora Avtomatike, Marcel Božič s sodelavci.

Poznano je, da je Avtomatika v oktobru 1983. leta podpisala s turško železnico pogodbo za prevzem del na avtomatizaciji 600 km železniške proge, ki povezuje centralni del Turčije, kjer so bogata nahajališča rud, s Sredozemskim morjem (luka Iskenderum). Namen skoraj tedenskega bivanja pri nas se torej navezuje na pregled opravljenih del, vključno z revizijo glavnih projektov. Razgovori pa bodo potekali tudi o možnostih za nadaljnje sodelovanje na novih projektih, ki jih turško železniško gospodarstvo pripravlja za naslednje srednjeročno obdobje. Poleg proizvodnje v delovni organizaciji Avtomatika, oz. njenih TOZD, si bodo gosti v času bivanja pri nas ogledali še Mikroelektroniko in proizvodnjo v Kranju-Labore ter ranžirno postajo v Zalogu. Zadnji dan bivanja je namenjen sprejemu v SOZD Iskra.

Š. D.

praševanje po mehanizaciji in avtomatizaciji varjenja, kjer je akumulacija tudi največja, je narekovalo veliko aktivnost v tej smeri. Težave so bile pri standardnih programih, kjer so se pojavljale zamude pri dobavah

— **elementi avtomatizacije** — ugoden rezultat je bil dosežen z nadplanskim obsegom fizične proizvodnje in s cenovno politiko

— **napajalne naprave:** glede na rezultate, ustvarjene v obdobju januar-junij 1985 in oceno prodaje do konca leta 1985 predvidevamo, da bomo plan na domačem trgu presegli. Analiza rezultatov prodaje po posameznih blagovnih podskupinah prikazuje porast blagovnih podskupin modularni napajalniki, napajalne naprave in napajalni sistemi za avtomatizacijo procesov, medtem, ko se kaže stagniranje, oz. približno enak obseg prodaje napajalne naprave za elektrokemične procese in napajalne naprave, oz. sisteme za telekomunikacije. Pri podskupinah, kjer se kaže večji uspeh prodaje v zadnjem obdobju, predstavljajo tehnološko zahtevne naprave, oz. sisteme.

Iz poslovnega poročila TOZD Trženje za I. polletje sledi, da je za prvih šest mesecev tega leta značilna solidna oskrbljenost proizvodnje z repromateriali, z izjemo srebrnih kontaktnih materialov in da se izkazuje trend normalizacije tržišča, vendar na račun znatnega povišanja nabavnih cen — v povprečju za cca 50% glede na cene, ki so veljale ob koncu 1984. leta. Poglejmo še kaj je bilo narejenega na področju prodajnih cen na domačem trgu v Avtomatiki in ali so omenjeni rezultati res samo odraz njihovega povišanja?

V I. polletju 1985 smo na področju prodajnih cen na domačem trgu nadaljevali z vzpostavljanjem realnejših razmerij med proizvodnimi stroški in tržnimi možnostmi na eni strani in prodajnimi cenami na drugi strani, torej s procesom, ki smo ga začeli v decembru 1984. Tako smo za večino izdelkov cene korigirali v mesecu marcu 1985 in nato znova v juniju. Veljavni predpisi s področja cen so za proizvodni program DO IA omogočali oblikovanje cen v skladu z določili internih aktov, medtem ko je bilo za nekatere izdelke (tudi Iskrine) v mesecu maju predpisano vračanje cen na februarско raven. Za naše izdelke je bilo v tem istem obdobju zahtevano in tudi opravljeno preverjanje cen v okviru Gospodarske zbornice Jugoslavije. Temu naj bi sledilo vračanje cen v primeru, če bi bila ugotovljena njihova čezmerna rast. Zaenkrat za dejavnosti, v katere se uvrščajo naši artikli, statistično niso bili ugotovljeni taki dvigi cen, ki bi zahtevali administrativne ukrepe.

Kot že rečeno, je bila naša cenovna politika v I. polletju relativno agresivna. Praktično smo na vseh programih dosegli planirane prodajne cene, oz. jih pri večini od njih tudi že presegli. To je razvidno tudi iz pregleda vrednosti prodaje na domačem trgu v obdobju januar-junij 85, ki v glavnem izkazuje 39% preseganje dinamičnega plana, medtem ko so presežki po posameznih programih, oz. BS tudi bistveno večji. Večji del presežkov je posledica višjih cen od planiranih, del presežka pa je izkazan na račun večje fizične proizvodnje od planirane.

Tudi cene v širšem prostoru niso mirovale, kar kaže podatek, da je inflacija v mesecu juniju v primerjavi z istim mesecem preteklega leta dosegla 76%, v primerjavi z decembrom 1984 pa 34,9%. V primerjavi z mesecem majem se je tako inflacija sicer znižala (v mesecu maju je znašala 83% v primerjavi z majem 84), vendar pa se je po pričakovanju že v juliju znova dvignila za cca 3,5%. Visoka inflacija se kaže tudi v nadaljnjem padanju tečaja dinarja in rasti obrestnih mer. Tako se je vrednost US \$ v primerjavi z dinarjem v enem letu povečala za 105%, v primerjavi z lanskim decembrom pa za 35%. Glede obresti se je stopnja nekdanje splošne obrestne mere povečala za 69% (kar pomeni, da so realne obresti še vedno negativne), v primerjavi z decembrom 1984 pa za 36%.

Vsi ti dejavniki bodo ne glede na gospodarno obnašanje zahtevali nadaljevanje aktivne politike prodajnih cen, pri čemer pa bomo morali vse bolj upoštevati tržne razmere.

V okviru koordinacije za cene smo nadaljevali tudi z delom na projektu četrletnih kalkulacij. Realizacija projekcije se je malo zavlekla zaradi izdelave računalniških programov in njihovih poznejših korekcij, še bolj pa zaradi neurejenosti na področju tehnološke dokumentacije in statistike nabavnih cen. Projekt naj bi tako zaživel takoj s pričetkom IV. trimesečja.

V II. trimesečju smo začeli tudi aktivno vzpostavljati dogovorjeni sistem informiranja med delovno organizacijo in filialno mrežo.

V mesecu maju 1985 smo v Iskri sprožili tudi akcijo okrog priprave novega sporazuma o sodelovanju s trgovskimi hišami. Sprememba obstoječega sporazuma je potrebna zaradi zahtev veljavnega zakona o cenah in neoperativnosti Zakona o obveznem združevanju trgovine in proizvodnje. V dosedanjih aktivnostih v zvezi s pripravo navedenega Sporazuma so sodelovale proizvodne DO Iskre, filiale in seveda trgovske hiše — predstavnice dosedanjih podpisnic SaS s strani trgovine. Jedro sporazuma predstavljajo materialne in finančne obveznosti podpisnic in določila v zvezi s skupnim oblikovanjem cen. Novi sporazum naj bi bil predvidoma sprejet v septembru 1985.

Poleg navedenega so se v okviru koordinacije za cene opravljale vse ostale, že ustaljene naloge — dopolnjevanje in spreminjanje plačilnih pogojev, izdelava raznih analiz za zunanje in notranje porabnike ipd...

Iskra Kondenzatorji

Uredili bodo odlagališče odpadkov

V začetku letošnjega leta so v DO Kondenzatorji Semič nehali impregnirati kondenzatorje s pyralenom in tako dokončno izključili enega izmed možnih načinov onesnaževanja okolja s PCB, povzemamo iz zapisa Petra Jančana. Druga nevarnost izvira iz obstoječega odlagališča odpadkov, ki leži na severozahodni strani tovarniškega kompleksa. V sanacijskem načrtu iz lanskega leta so v Semiču predvideli tudi ureditev tega odlagališča. Predvidena je bila betonska zgora s stenami in neprepustno prekritje odpadkov z namenom, da bi preprečili izpiranje ostankov PCB (in tudi drugih snovi) in njihovo pronicanje v tla.

Omenjeni predlog je komisija izvršnega sveta SRS ocenila za

neustrezen. Ugotovili so predvsem, da je lokacija ob tovarni neugodna zaradi tipičnega kraškega terena in bližine izvira Krupe. Tudi v izvedbenem pogledu je komisija imela določene pripombe (glede neprepustnega dna, drenaže, kontrole morebitnih izcedkov in podobno). Zaradi vsega tega so v začetku letošnjega leta v Semiču intenzivno iskali nadomestne lokacije in določanje strokovnih osnov oz. zahtev, ki jim mora ustrezati deponija posebnih odpadkov. V to delo so bili razen Iskre vključeni občinski in republiški upravni organi ter strokovne ustanove.

Aprila letos je komisija po strokovni presoji odločila, da prevoz

odpadnega materiala, ki je na odlagališču ob DO Iskra v Semiču, na drugo lokacijo iz strokovnega pa tudi družbenopolitičnega razloga ne pride v poštev. Prevoz velikih količin odpadnega materiala je praktično neizvedljiv (iz tehnoloških in ekonomskih razlogov pa prav tako ni možno njegovo uničenje, oz. sežig), zato se je komisija odločila, da poiščejo vse možnosti, da bi deponija ostala na sedanjem mestu, oz. v njegovi bližini. Strokovne ustanove so bile zadolžene za izdelavo predloga za čimbolj strokovno izvedbo deponije. Na temelju teh mnenj in predlogov je Urbanistični inštitut Slovenije junija letos izdelal »Strokovne osnove za izdelavo lokacijske dokumenta-

cije za deponijo«. V začetku julija so na lokacijski obravnavi določili mikrolokacijo deponije, ki bo vzemala del sedanjega odlagališča in del zemljišča poleg odlagališča. Trenutno teče postopek izbire projektanta za glavni projekt.

Poleg tega, da bo objekt imel osnovno funkcijo varnega skladiščenja odpadkov, prepojenih s PCB in preprečil njihov transport v okolje, bo zgorajna prekrivna ploščad služila tudi kot temelj za postavitev skladiščnih prostorov za repromaterial.

Cepprav so dosedanja pripravljala dela trajala dlje, kot je bilo predvideno, so še vedno možnosti, da bi z gradbenimi deli pričeli še letos.

Na koncu je treba poudariti, da bo deponija namenjena le skladiščenju obstoječih odpadkov, torej ne bodo v njo v bodoče odlagali ničesar. Deponiranje ostalih, za okolje nevarnih odpadkov, ki bodo nastajali v proizvodnem procesu pa bodo reševali v Semiču v okviru dolenjske regije, prek medobčinske gospodarske zbornice, oz. v okviru SOZD Iskra.

Iskra Invest servis

Pojdimo na kavo

Današnja industrijska doba je značilna tudi po mnogih spremembah, ki nas ločujejo od življenja in dela nekdanjih delavcev. Čeprav je človekov biološki ustroj še vedno natanko isti, so se prehrabene navade zelo spremenile, zadobile tudi višjo kulinarčno raven in se razvile celo v razvade. Minili so tisti časi, ko so se delavci ob zori, ali pa še pred njo »napokali« ajdovih žgancev z ocvirki in nato delali do opoldanskega zvonjenja, ali celo do mraka. Spominjam se pripovedovanja stare ženice, upokoženke, ki je bila zaposlena še pred drugo svetovno vojsko v naši najstarejši tovarni Zmaj na Šmartinski cesti. Delali so vse sobote, vsak delavnik, tako rekoč od jutra do mraka, torej 12 ur z opoldanskim premorom, ko je použila s seboj prineseni kisli fižol s čebulo in kos kruha. Tako, ali podobno so delali in se čez dan prehranjevali malone povsod v svetu.

Industrijski razvoj je pometel s tem suženjskim sistemom in marsikje vrnil med obvezni premor in malico v menzi še skok na kavo. Žal, ne za vse, le za tiste, ki niso vezani na kontinuirano delo za stroji.

Ljubljanska stolpnica Iskre ima v prizidku pritličja bife zaprte vrste, ki je odprt vsak delavnik le od pol sedmih do pol devetih; včasih tudi zunaj tega časa ob prireditvah posebnega značaja, zlasti državnih praznikov, ali ob novem letu. Bife deluje v okviru Invest servise Družbene prehrane, značilno zanj pa je, da ne toči alkoholnih pijač, tudi piva ne. Kava, obloženi kruhki, sok in cigarete in še to vse stoji, če zanemarimo dve mizici za »onemogle«. Kratek pomenek s papirnatim lončkom v eni roki in morda obloženim kruhom v drugi in hitro spet na delovno mesto.

V bifeju je zaposlen samo Brane Zajc, 25 letni natarar. Dela vse: kuha kavo, deli kruhke, obračunava in potem pospravlja, vmes pa se stalno smeji. Uren je, da le kaj, saj pravi, da mu je nerodno, ko gostje v vrsti in potpežljivo čakajo na tekočo poživila, ali griljaje. Vmes vrže v prostor kako šalo, ali vsaj hudomušno pripombo, da čakajoči ne postanejo nestrpni. Ker je sam za vse, toči tekočine v papirnate lončke, delno zato, ker nima časa za pomivanje,

delno pa zaradi tega, ker bi nekateri gostje (zanimivo, da ni opustil gostinskega izraza iz šole, ki šteje vsakega izmed nas preprosto za gosta) odnesli skodelice v nadstropja in potem same ne bi več našle poti nazaj.

V tistih dveh urah se nabere v blagajni približno dva stara milijona dinarjev, seveda bi se steklo veliko več, če bi bil bife odprt ves delovni čas. Upravljalci se namreč niso zedinili za non stop sistem, ker se boje postajanja, oz. zadrževanja zunaj delovnega mesta in s tem manjše storilnosti zaposlenih. Z disciplino pa vemo kako je pri nas, še vedno bi potrebovali redarje, ki bi nas nenehno opozarjali na samoumevne dolžnosti, v skrajnem primeru pa tudi dopovedali z nekoliko tršo metodo.

Sicer pa so v posameznih etažah PPC tudi avtomati za kavo, naši delavci se zato res ne morejo pritoževati, da zanje po »kofetarski« plati ni vse urejeno.

Kava z mlekom stane 60 dinarjev. Plačilno sredstvo so reprezentančni, ali prehrabeni boni in gotovina. V PPC dobi vsak delavec na mesec prehrabene bone v vrednosti 3.450 dinarjev, ki jih potem po lastni presoji lahko porazdeli za malice in porabo v bifeju. So delavci, ki pridejo v tem skrcenem času obratovanja po dvakrat v bife, drugi pa zaidejo tja le bolj slučajno. Nekateri pripeljejo s seboj tudi poslovne goste, ker bolj zaupajo Branetovemu avtomatu, kot robotom v nadstropjih.

Prostor je izredno prikladen in moderen. Lani so prizidek renovirali skupaj z dvorano za seminarje. Bife ima svoj prehod v Dom Ivana Cankarja. Z njim ga veže tudi pogodba o sodelovanju, oz. souporabi bifeja in seminarske dvorane za posebne priložnosti. Tako Iskra prispeva tudi k pospeševanju kulture na Slovenskem.

Brane Zajc ob pol devetih počaka, da se bife izprazni in potem zapre »štacuno«. Loti se obračuna, pomivanja in nato pospravljanja. Ko so prostori čisti, je njegovo delo nabava za Družbeno prehrano. S kombijem dovažja zelenjavo in druga živila. Dela pa s tem še ni konec. Če kdo zbolí, npr. v reprezentančnem bifeju, ali konkretno strežaj za avtomate, ga zamenja Brane. Ne z nejevoljo, z novo šalo!

Ob deveti uri se odpro vrata menze v najspodnejših prostorih kleti in potem se začne pravcato preseljevanje narodov. Na vrsti je malica. Dvigala so polna in dolgo je treba čakati na prevoz. Zaradi ozkega hodnika med K1 in K2 se ljudje zaletavajo drug v drugega, posebno na ovinkih. Tisti, s kislim fižglom v želodcu, z onimi, ki so lačni in hite malici naproti.

Brane Zajc med tem že križari po ljubljanskih ulicah, kajti preskrba v Družbeni prehrani mora biti brezhibna. Vsak delavnik pa naj gre za kavo, živila za malico, ali samo cigarete.

Tiste upokojene ženice iz Zmaja že dolgo ni več med živimi. Velja pa si zapomniti njeno pripoved, kako je bilo včasih in primerjati razmere s sedanjimi, več kot udobnimi, ko brez običajnega poživila ni delovnega starta, ali pa se delovno kolesje kar ustavi.

Marjan Kralj

Kadar je v bifeju Invest servisa gneča, priskoči Branetu Zajcu (v ozadju na sliki) na pomoč šofer modrega kombija Družbene prehrane Igor Nagode

Izkoristiti notranje rezerve

Temeljna organizacija Industrijska elektronika iz Kostanjevice na Krki je mlad kolektiv brez posebne tradicije. Njihov proizvodni program sloni na izdelavi elektronskih izdelkov in podsklopov za široko potrošnjo in industrijsko vgradnjo. Izdelujejo pa tudi žične upore. Proizvodni program so v glavnem razvili in osvojili sami.

Neugodni poslovni rezultati, ki so se pojavili ob letošnjem prvem četrtletju so predvsem posledica odstopanj od začrtanega proizvodnega programa, saj predvidenih novih izdelkov zaradi objektivnih težav niso uvedli v proizvodnjo. Povpraševanje po obstoječih standardnih izdelkih je precej upadlo, kar je odraz splošnega zmanjševanja kupne moči na področju široke potrošnje. Zaradi kritičnega stanja v začetku leta, so v temeljni organizaciji s pomočjo strokovnih služb DO IEZE temeljito analizirali stanje in pripravili vrsto kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov, ki naj bi zagotovili trajnejšo stabilnost v poslovanju in večjo socialno varnost. Ob polletju so se rezultati nekoliko popravili tako, da je kljub nedoseganju proizvodnega plana rast celotnega prihodka zadovoljiva. Uspeli so zmanjšati tudi zaloge gotovih izdelkov. Do konca III. četrtletja naj bi bili rezultati še boljši.

O tekoči problematiki temeljne organizacije in o izgledih za naprej smo se pogovarjali s članom KPO DO za proizvodnjo Ludvikom Simončičem in direktorjem TOZD Petrom Luštkom.

— **»Kje so vzroki že omenjenih težav v Industrijski elektroniki?«**

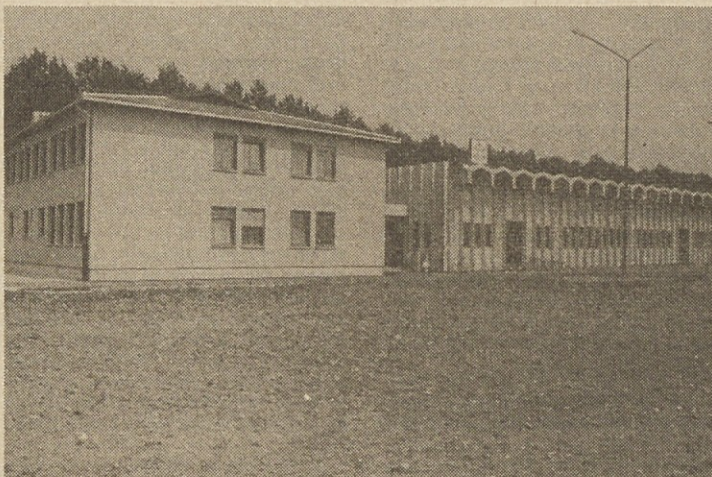
SIMONČIČ: »Temeljna organizacija je zašla v težave zaradi velike udeležbe uvoženega materiala, kar seveda v veliki meri pogojuje nedoseganje planskih obveznosti. Temu se pridružuje še okoliščina, da so izdelki, ki jih proizvajajo tržno problematični tudi zaradi izrednega povečanja cen domačih materialov.«

— **»V čem vidite rešitve?«**

»Glede na omenjeni položaj, smo iskali različne rešitve. Povezali smo se s posameznimi tovarnami v Iskri in zdaj zanje finaliziramo vrsto izdelkov, predvsem sodelujemo pri montaži zahtevnih elektronskih naprav. V zadnjem času tovrstne kooperacije predstavljajo že skoraj polovico celotne proizvodnje. S tem predvsem prodajamo delo in znanje. Tovarne v Iskri, s katerimi sodelujemo, so z našim delom izredno zadovoljne, kajti dosežena kvaliteta je zelo dobra in moram reči, da so se v Kostanjevici zelo potrudili v zadovoljstvo naših partnerjev.«

— **»Kako pa je s samostojnimi programi?«**

»Z združenimi močmi pripravljamo investicijski program za povečanje in modernizacijo žičnih

Tovarna v Kostanjevici

uporov. To naj bi bil osrednji program. Ocene in izračuni kažejo, da bi s tem dosegli tudi ekonomiko poslovanja, predvsem pa naj bi se s tem izdelkom usmerili v izvoz. V tej zvezi izgrajujejo razvojno konstrukcijsko dejavnost kot pomembno vejo napredka proizvodnje. Še zlasti v zadnjem času, ko je uvožena oprema težko dosegljiva, je taka usmeritev življenjskega pomena za napredek kolektiva.«

— **»Kakšna je torej perspektiva?«**

»Poglobljeno sodelovanje z Iskrinimi kolektivi na področju tehnološke in montažne dejavnosti bo tudi pomembna nadaljnja usmeritev. Da bi lahko spremljali nove sodobnejše zahteve na tem področju, predvidevajo v svojih programih postopno osvajanje površinske montaže elementov, kajti razvoj elementov gre tudi pri nas v smeri čip izvedbe.«

Perspektiva tega kolektiva je odvisna predvsem od tega, da bo z lastnimi ljudmi in znanjem prišel do novih, sodobnejših proizvodnih programov, da bo osvojil velikoserijsko proizvodnjo žičnih uporov in to predvsem z usmeritvijo v izvoz. Samo po tej poti, ki je sicer težavna in naporna, se bo kolektiv izkopal iz trenutnih težav in si zagotovil boljšo prihodnost.«

Peter Luštek, direktor temeljne organizacije pa je o problematiki poslovanja povedal:

»Naročila za skupino izdelkov za domači trg, kot so regulatorji za sesalce, šivalne stroje, stikala in ostale iz širokopotrošnega programa so letos manjša, kot smo načrtovali, zato smo se usmerili v profesionalne elektronske izdelke. Velik del obsegajo kooperacije, v večji

meri pa naj bi se usmerili v izvoz. Angleški in italijanski kupci pravkar testirajo žične upore in, če bodo rezultati ugodni, se nam obetajo naročila za velike serije.«

— **»Torej so žični upori tisti izdelek, na katerem nameravate graditi bodočo razvojno in prodajno strategijo?«**

»To je zdaj jasno, da so žični upori tisti element, ki lahko pomeni za to tovarno rešitev, medtem ko bi ostali programi elektronike le dopolnjevali osnovni proizvodni program. Zavedamo se, da smo zaenkrat še predragi, predvsem na zahodnih tržiščih in zato moramo v sami tehnologiji še veliko storiti, da bomo pocenili izdelavo. Na tem področju imamo še veliko notranjih rezerv, posebno, ker je razmerje med vloženim delom in materialom pri žičnih uporih ugodnejše kot pri ostalih izdelkih.«

— **»Kako pa boste te rezerve aktivirali?«**

»Formirali smo team strokovnjakov, naših in zunanjih, ki delajo predvsem na razvoju mehanizacije proizvodnje. Tako naj bi dosegli boljšo in bolj kontinuirano raven kvalitete. Za cilj smo si zastavili povečanje proizvodnje žičnih uporov od sedanjega milijona kosov na 10 mio kosov letno, kar naj bi uresničili v naslednjih dveh letih.«

— **»Kakšne načrte pa imate v razvoju? Razmišljate morda o novih, tržno še zanimivejših programih?«**

»Proizvodnega programa zaenkrat še ne nameravam širiti, saj je že zdaj izredno raznovrsten. Vendar bomo morali dolgoročneje načrtovati tudi v tej smeri, ker ne moremo pristajati zgolj na koope-

racije, ker je izredno nevarno biti odvisen le od drugih proizvajalcev. Vemo, da je razvoj predpogoj dolgoročnejšega napredka, a sami zaradi pomanjkanja strokovnjakov nismo sposobni razvijati novih programov. Obstaja zamisel, da bi v okviru Inštituta Jožef Stefan zaposlili strokovnjaka, ki bi delal za nas. Te rešitve so se že poslužile nekatere naše temeljne organizacije, ki so bile v podobnem položaju in izkazala se je za uspešno. Strokovne delavce v proizvodnji pa poskušamo pridobiti s štipendiranjem, kar pa je seveda dolgoročni proces. Trenutno moramo vztrajati na velikoserijskih programih, kjer se lahko vključuje priučen delovna sila, ki jo je v našem kraju dovolj.«

— **»Kako pa je z raziskavami trga in prodajno aktivnostjo?«**

»Naša temeljna organizacija je bila formirana z vidika doseganja višjih oblik prodaje elementov, oz. sklopov, zato je potreben čisto poseben tržni pristop. Skušamo formirati ekipo tržnikov, specializiranih za naše področje. Stekle so že posebne akcije, ki jih vodi naša komerciala tako, da se stanje že popravlja.«

— **»Iz poslovnega poročila je razvidno, da ste že uspeli izboljšati stanje zalog gotovih izdelkov. Kaj pa materiali?«**

»Imeli smo ogromno zalog, ki so ostale od programa, ki smo ga delali v kooperaciji s Poljsko, vendar smo jih uspeli prodati. Prav tako intenzivno delamo na tem, da materiali prihajajo v hišo res sinhronizirano, z najmanjšim zamikom, v kar so nas prisilile visoke obresti na vezana sredstva.«

— **»Stanje se torej popravlja. Kakšen pa bo rezultat ob koncu leta?«**

»Lahko rečem, da smo v veliki meri že izšli iz kritičnega položaja in menim, da bo poslovno leto zaključeno brez izgub. Predvsem pa bo treba še povečati storilnost in ustvariti boljše rezultate in s tem dvigniti osebne dohodke, ki so kljub nedavnemu povečanju še vedno na repu v delovni organizaciji.«

Nečesa se moramo še posebno zavedati: imamo ogromno združenih sredstev, ki jih koristimo, lastnih skladov nimamo. Treba jih bo ustvariti, sicer ni nobene možnosti, da bi dodatno investirali, kar pa je edini pogoj, da ne stagniramo v razvoju.

Če imamo tovarno v upravljanju, potem se moramo družbi oddolžiti s tem, da ustvarimo pogoje za nova delovna mesta. Na našem področju, Kostanjevice in okolice je še poseben problem veliko število nezaposlenih žensk in naša naloga je, da ga pomagamo reševati. I. S.

10 let uspešnega dela

Med izvozno uspešne Iskrine naprave sodijo vsekakor tudi 12 kanalne naprave za prenos govora in podatkov po daljnovodih visoke napetosti. Letos namreč mineva 10 let odkar jih TOZD TTS iz DO Elektrovezve v sodelovanju s TOZD NZE iz DO Avtomatika uspešno prodaja v SZ, za potrebe elektroenergetskega omrežja. Zadnja leta se je letna prodaja teh naprav povzpela že na cca. 70 končnih in 10 vmesnih naprav, z odvajanjem kanalov, opremljenih z ojačevalniki, frekvenčnimi kretnicami, filtri in frekvenčnimi pretvorniki.

Poglejmo si še razvojno pot tega uspešnega tržnega nastopa. Začelo se je leta 1975, ko so prek Iskrinega predstavnika v Moskvi, ki ga je tedaj vodil Dojčin Jelić, vzpostavili prve stike s kupcem. Ti stiki so bili dovolj uspešni, da so pripeljali do sklenitve prve pogodbe za dobavo preizkusnih naprav, ki so bile sprva le malenkostno modificirane 12 kanalne naprave za prenos po prosto-zračnih vodih.

V začetku je kazalo, da se bo v ta posel vključila tudi Ei Niš, vendar je kmalu po prvih razgovorih od tega odstopila.

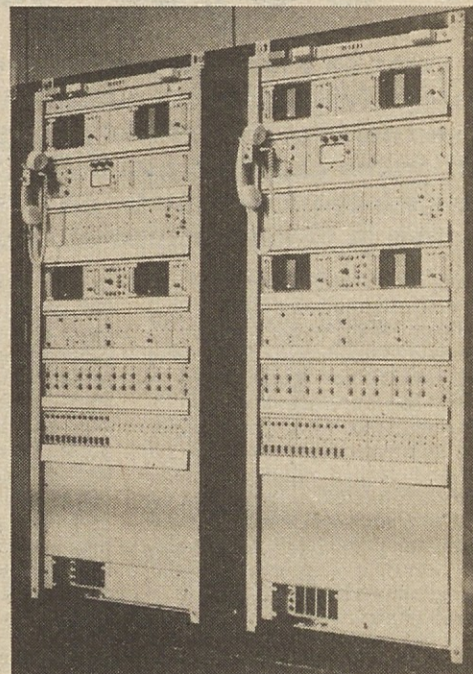
Naslednja leta se je postopno, na osnovi dogovarjanja s tehničnimi predstavniki

V merilnici smo se ob prototipih novih izvedb naprav Z-12F-E za leto 1986 pomenili z Ivanom Cunkom, Mirom Valantom in Francem Gosarjem, ki delajo na razvoju in umerjanju teh naprav že od vsega začetka

ministrstva za energetiko ZSSR in predvsem po zaslugi razvijalcev TOZD NZE iz DO Avtomatika, iz te naprave razvila specializirana družina naprav za 12-kanalne prenose po visokonapetostnih daljnovodih.

Poudariti velja še, da so za to ponudbo razvili v TOZD NZE tudi frekvenčni

Prve naprave Z-12 F-E, dobavljene v SZ decembra 1975

pretvornik, ki omogoča izkoriščanje frekvenčnega področja do 620 KHz v 4KHz rastru, kar se ujema z razpoložljivim frekvenčnim področjem po daljnovodih visoke napetosti, hkrati pa daje napravam potrebno univerzalnost in fleksibilnost.

Nadalje velja omeniti številne izboljšave in dodelave, vključno z razvojem »inband« kanalskih pretvornikov na zahtevo kupca, ki so jih v osnovne naprave za prenos po prostozračnih vodih vgradili razvijalci bivše Tovarne elektronskih naprav, oz. sedanje TOZD TTS.

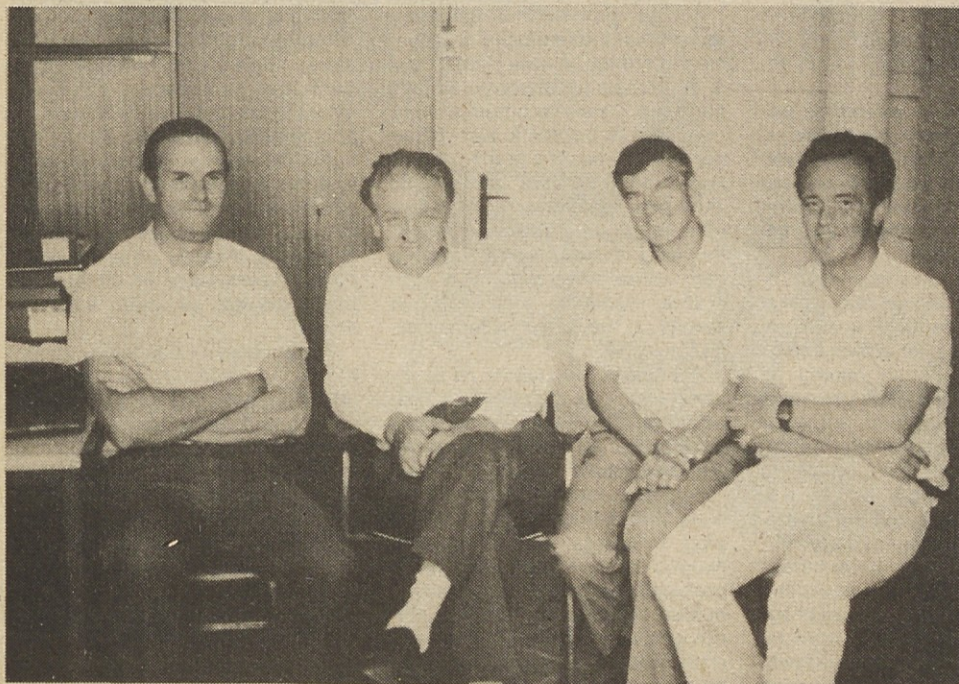
Po uspešno prestatem testiranju preizkusne zveze na trasi Uhta — Pečora v severnem delu SZ, so dobave stekle in se ob skoraj vsakoletnih dopolnitvah in modifikacijah naprav nadaljujejo vse do današnjega dne. Obetajoča pa je tudi prihodnost in to vsaj za nadaljnjih 10 let.

Torej so se te naprave v teh letih lepo potrdile, za kar gre zasluga proizvodnji obeh sodelujočih TOZD in vsem ostalim spremljajočim službam, ki so omogočile, včasih z nemajhnimi napor, izpolnjevanje pogodbenih obveznosti.

Zlasti je treba pohvaliti trud umerjevalcev naprav, ki so v težkih pogojih in v časovni stiski ob koncu leta vedno zagotovili pravočasno dobavo naprav in s tem tudi ustrezni finančni učinek. Pri tem je bil značilen inovativen pristop k umerjanju naprav, ki je v veliki meri prispeval k uspešnemu opravljanju te naloge.

Na koncu naj povemo še to, da poleg omenjenih dobav 12-kanalnih naprav, ki tečejo že 10 let, dobavlja TOZD NZE iz DO Avtomatika od lanskega leta istemu kupcu naprave ETG za visokonapetostne daljnovode. Te naprave imajo prav tako zagotovljeno dolgoročno tržno zanimivost na tržišču ZSSR.

Boris Čerin

O problematiki vezani na izvoz 12-kanalnih naprav za prenos govora in podatkov po daljnovodih visoke napetosti, smo se pogovorili s: (z leve) Predragom Dularjem iz DO Elektrovezve in razvijalci iz TOZD NZE Avtomatika: Jožetom Peterneljem, Adolfom Divjakom in Janezom Pavškom

Večja prednost inženiring storitvam

Letos so v Iskri Delti začeli z reorganizacijo, s katero želijo povečati učinkovitost poslovanja. Tako naj bi si ob razširitvi svojega proizvodnega programa zagotovili tudi boljša izhodišča za nudenje inženiring ponudb, pri reševanju različnih potreb in problemov uporabnikov.

Ob novo razviti programski opremi in zagonu proizvodnje računalnika TRIGLAV ter prehodu na prodajo posameznih delov tega računalnika kot repromaterial in gradnike za potrebe ostalih proizvajalcev, predvsem procesne opreme za proizvodnjo numerično krmiljenih strojev, robotov in merilnih instrumentov, bo prav nudenje celovitih rešitev pomenilo bistven kvaliteten skok. S tem bodo zapolnili vrzel na jugoslovanskem tržišču računalniške opreme in si hkrati okrepili svojo tržno prodornost ter oplemenitili svojo ponudbo računalniške strojne in programske opreme z novo kvaliteto, ki se mora izkazati tudi v povečanju finančnega učinka.

Več o novi organiziranosti smo izvedeli od našega sogovornika, Tita Turnšek, pomočnika gen. direktorja za informacijski inženiring, s katerim smo se pogovorili še o problematiki, vezani na tržni nastop Iskre Delte.

Iskra Delta je letos na novo razporedila svoje kadrovske in proizvodne zmogljivosti. Nam lahko to nekoliko bolj nazorno predočite?

Organizirali smo se po načelu informacijskega inženiringa za posamezne branže in dejavnosti tako, da imamo zdaj v Iskri Delti trenutno 4 informacijske inženiringe: energetske, turistične, bančne in splošne, ki je spet razdeljen po dejavnostih: za kovinsko predelovalno industrijo, gozdarstvo in lesno predelovalno industrijo, tekstil, kemijo, dejavnost agroživilstva itd. V ta naš celotni tržni nastop, ki naj bi ga ti informacijski inženiringi zagotovili so zajete še posebne področne enote: servis, tržno komuniciranje in šolski center.

Tako imamo posamezne organizacijske enote, ki omogočajo celovit nastop Iskre Delte na tržišču.

Od kod pobuda za tako organiziranost?

Predvsem nam jo je narekovala naša težnja, da bi prihajali na tržišče s celovitimi rešitvami, kar pomeni, da ne želimo prodajati le računalniško strojno opremo in tudi ne samo posamezne programske pakete, pač pa skušamo prodreti na trg z rešitvami, ki obsegajo ves projekt. Skratka, ob računalniški in programski opremi želimo nuditi tudi organizacijske

rešitve za celotno ponudbo in s tem preiti na prodajo sistemov, ki bodo zajemali vse, od postavljanja organizacije do izvedbe končnih rešitev. Zato smo se organizirali v smislu projektnih usmeritev po posameznih branžah. Prav to pa je postavilo pred nas zahtevo po tesnejši povezavi in združevanju v celote tako razvijalcev programske opreme, razvijalcev aplikacijskih rešitev, strokovnjakov za dodelavo računalniške strojne opreme in tržnih strokovnjakov iz prodaje. Torej, vse te skupine strokovnjakov v tej novi organizacijski obliki niso več ločene, temveč predstavljajo celoto, ki je sposobna nuditi inženiring storitve. S tem pa bomo tudi dosegli, da se bo naš razvoj usmerjal prek prodaje po dejanskih potrebah kupcev.

Kako se tak način ponudbe razlikuje od prejšnjega?

Bistveno, saj je razlika v tem, da so doslej prodajne službe opravljale svoje prodajne posle preveč ločeno od razvoja, ki je razvijal aplikacijsko programsko opremo za določene rešitve. Pri tem je ne dovolj usklajeno delo med prodajnimi službami in razvojem imelo za posledico, da smo se premalo usmerjali v razvojne projekte za posamezne kupce.

Ko govorimo o inženiring ponudbah ne moremo mimo dejstva, da bi jih še marsikdo v Iskri želel imeti na svojem področju, vendar nima dovolj kvalitetnega kadra. Imate dovolj strokovnjakov za tak nastop na tržišču?

Strokovna usposobljenost delavcev v Iskri Delti je zelo visoka. Od 1200 zaposlenih jih ima skoraj polovica visoko in višjo šolsko izobrazbo, pri čemer imamo na vsakem našem področju delovanja strokovnjake z večletnimi izkušnjami. Lahko rečemo, da smo za inženiring pohudbe imeli že doslej dovolj strokovnega kadra. Kot rečeno, zahteva inženiring ustrezno povezavo med prodajnimi službami, ki poznajo potrebe tržišča in razvojno enoto, ki je sposobna razviti določene naprave, ali programske opremo. Tu je le prisotno vprašanje, kdo naj usmerja razvoj. Ali naj dajo pobudo za razvojne projekte in naloge razvijalci, ali naj da pobudo kupec. Če se odločimo za slednje, se že moramo organizirati tako, da bodo strokovnjaki iz

Tit Turnšek

prodajnih služb za določeno področje v istem oddelku z razvijalci, ki so specializirani za razvojno delo na tem področju. Tako lahko skupno preverijo tržno zanimivost posamezne inženiring ponudbe in tudi najstrokovnejše ugotovijo pod kakšnimi pogoji in v kolikšnem času lahko zadostijo naročniku.

Ob vsem tem je tu še izredno močan psihološki moment, ker lahko vsak tak posamezni oddelk sproti spremilja rezultate in na koncu tudi finančni učinek svojega truda in domiselnosti.

Na tak način prihaja tudi do vaše tesnejše povezave s kupcem. V Iskri Delti imate že določene izkušnje, ki govorijo v prid tem povezavam?

Ko se usmerimo v osvajanje računalniške tehnologije za posamezno branžo, je naša težnja, da si iz te branže poiščemo vodilnega partnerja, s katerim potem skupno osvajamo to področje. Kot primer naj omenim bančno branžo, kjer je kupec sam postavil zahtevo po skupnem osvajanju računalniške tehnologije za njihovo področje. Povsem očitna prednost takega načina dela je še v zagotovljeni uporabi vrednosti proizvodov in seveda s tem zagotovljenem tržišču.

Pomeni to, da gledate na te vodilne kupce po posameznih branžah, kot na kasnejše poslovne družabnike pri nadaljnjih inženiring ponudbah?

Da, proizvodi, ki nastajajo na osnovi takšnega sodelovanja so plod skupnega dela in se tudi skupno tržijo. Mi gledamo na to problematiko takole: Iskra Delta je nosilec razvoja računalniške tehnologije v Sloveniji in v dobršni meri tudi v Jugoslaviji, z njo pa tudi vsi njeni uporabniki, s katerimi skupno soustvarjamo računalniško tehnologijo.

Za uporabnike je tako sodelovanje z vami zanimivo, ker si s tem

zagotovijo razvoj svojega računalniško informacijskega sistema?

Prav gotovo jim mi lahko zagotovimo uspešno izgrajevanje in dograjevanje, oz. posodabljanje njihovega računalniško zasnovanega informacijskega sistema. Mi si pa kot rečeno zagotovimo s tem osvajanje izdelkov, ki jih tržišče resnično potrebuje.

Omenili ste skupen razvoj računalniško zasnovanih informacijskih sistemov. Pomeni to tudi vašo usmeritev na področje procesne tehnologije?

Da, čeprav moramo vedeti, da je področje procesne tehnologije izredno obsežno, saj že samo v Iskri dela in tovrstnih projektih veliko različnih skupin. Naš prostor na tem področju vidimo v tem, da posamezne rešitve povežemo v enotne integralne sisteme s poslovno informatiko. Mi lahko pokrijemo le računalniško področje. Bomo pa našo usmeritev v nudenje inženiring rešitev, poskušali v celoti uveljaviti tudi na tem področju.

Doslej smo omenjali novo organiziranost. Kakšen pa je trenutni položaj Iskre Delte na tržišču, je povpraševanja po vaših izdelkih dovolj?

Velja ocena, da je jugoslovansko tržišče še vedno lačno računalniške opreme, čeprav je povsem drugo vprašanje, koliko je ta trg tudi investicijsko sposoben. Nadalje imamo tudi močno konkurenco. To so predvsem trgovci, ki zastopajo tuje multinacionalne firme, Honeywell, Energoinvest in še nekateri manjši ponudniki računalniške opreme.

Kljub vsemu lahko rečemo, da je v celoti vzeto povpraševanje po naših izdelkih veliko.

Kaj še pokaže primerjava Iskre Delte z ostalimi proizvajalci računalniške opreme v Jugoslaviji? V čem ima prednost Iskra Delta in kje nekateri drugi proizvajalci?

Večletno izgrajevanje, stalna skrb za razvoj novih proizvodov in širitev našega proizvodnega programa računalniške strojne opreme ter postopno osvajanje programske opreme, nam že omogoča bolj pestro ponudbo, kot jo lahko dajo ostali proizvajalci. Še večjo prednost imamo v kadrovski osnovi, ki nam omogoča nastop na tržišču z inženiring ponudbami. Nadalje imamo izredno močno servisno mrežo, kar je še kako pomembno, ker ima večina jugoslovanskih ponudnikov računalniške opreme te službe izredno slabo usposobljene in organizirane. Utečeno pa imamo tudi dovolj kvalitetno šolanje.

Povsem drugačen je naš položaj glede zagotavljanja deviznih sredstev. Tu vidimo, da imajo nekateri konkurenčni proizvajalci bistveno prednost, saj so si uspeli zagotoviti poseben status v svojih republikah in s tem ugodnejše možnosti zagotavljanja deviznih sredstev kot mi. Ni namreč vseeno, ali kupiš devize po uradnem tečaju dinarja, ali pod našimi, Iskrinimi pogoji.

Pravite, da imate za razliko od ostalih ponudnikov računalniške opreme dobro organiziran servis. Vendar imate očitno tudi določene težave na tem področju?

Imamo dokaj dobro organizirano servisno mrežo po vsej Jugoslaviji. Tudi usposobljenost in kvaliteta uslug je zadovoljiva v kolikor govorimo o računalniški opremi iz našega rednega programa.

Problematično je le vzdrževanje računalniške opreme iz opušenih programov. Še posebej, če so tu računalniki, ki jih je naš poslovni partner, ali naš bivši poslovni partner prenehal izdelovati, mi pa moramo še naprej te sisteme vzdrževati. Vendar lahko brez zadržkov rečem, da našim bodočim kupcem zagotavljamo dobro servisno mrežo.

V prejšnjih letih je Iskra Delta večkrat zamujala z dobavami. Kako zdaj izpolnjujete svoje obveznosti?

Čakalna doba je zdaj bistveno skrajšana. Prekoračitve so kvečje-

mu 14 dnevne. Položaj se je v tem smislu bistveno spremenil, glede na prejšnja leta tako, da lahko bolje izvršujemo naše prodajne obveznosti.

Vendar bi rad pojasnil, da tudi v prejšnjih letih ni prihajalo do kasnitev zaradi tega, ker se v Iskri Delti ne bi dovolj potrudili, ali ker bi pozabili na kupca. Težava je bila v pravočasnem zagotavljanju zadostnih sredstev. Za dobavo določene repromateriala je čakalna doba od 6 do 12 mesecev, odvisno od povpraševanja na svetovnem trgu. Tu so nastajale težave, ki so nam v preteklosti oteževale izpolnjevanje obveznosti do kupcev. Zdaj je v tem smislu položaj že ugodnejši. Uspeli smo si zagotoviti vsaj toliko zaloga repromateriala, da lahko svoje obveznosti sproti izpolnujemo.

V letošnjem letu bo Iskra Delta nastopila na tržišču tudi kot proizvajalec repromateriala. Kaj nam lahko poveste o tem?

Zdaj odpiramo še eno novo področje našega delovanja. Naš

letošnji novi proizvod, računalnik TRIGLAV smo zasnovali tako, da ga bo moč kupovati po delih. Se pravi, kupec lahko vzame samo procesno ploščo, ali posamezni modul, posamezni elementi i.t.d. Usmerili smo se torej tudi v izdelavo računalniških modulov za potrebe proizvajalcev na področju avtomatike, robotike in merilne tehnike. S tem jim bomo bistveno olajšali delo, dosegli določeno poenotenje, ki bo omogočilo tesnejšo povezavo med njimi in jim tako zagotovili možnost hitrejšega in cenejšega osvajanja njihovih projektov.

Na koncu še beseda o izpolnjevanju plana. Kako ga uresničujete?

V polletju smo uresničili porast prihodka glede na isto obdobje lani z indeksom 296. Še ugodnejši je porast dohodka z indeksom 309, iz česar je razvidno, da v letošnjem letu dobro posluujemo. Vse pa kaže, da bomo te ugodne poslovne rezultate lahko dosegali tudi v naslednjih mesecih.

Boris Čerin

Na tržišču je veliko zanimanja za izdelke Iskre Delte

UGODEN NAKUP

GOSPODINJSKIH APARATOV

Iskra — Široka potrošnja ponuja izredno ugoden nakup svojih izdelkov:

1. Sesalnika TS 900 (900 W)
2. Gramofona SNG 1040 stereo 2x4 W z ojačevalcem in zvočnima omaricama
3. Sušilnika las TINA S (500 W)
4. Varilnika folije VF

Vsi izdelki so naprodaj s 15% popustom v treh obrokih brez pologa in brez obresti. Popust pomeni, da je treba za sesalnik TS 900, ki stane v trgovini 23.889 din odšteti le 19.900 in še to v treh obrokih, ki jih prične plačevati naslednji mesec po nakupu. Gramofon SNG 1040 velja v trgovini 21.526 din, za Iskraše pa je tokrat na voljo za 18.000 dinarjev. Sušilnik las TINA S lahko kupite za 3.200 dinarjev, v trgovini pa stane 3.808. Varilnik folije VF je cenejši za dobrih 600 dinarjev; v trgovini stane 4.118, tokrat pa je naprodaj za 3.500 dinarjev. In še tehnični podatki:

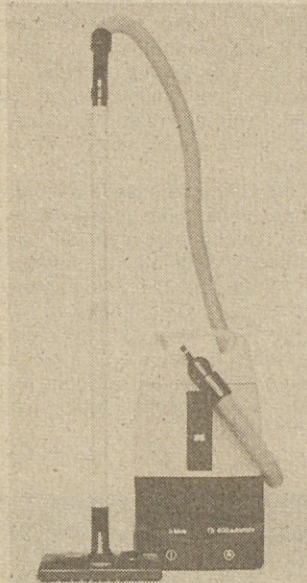
Sesalnik TS 900: moč 900 W, 8 priključkov, avtomatski navijalnik kabla, indikator napoljenosti vrečke.

Varilnik folije: je namenjen za pakiranje živil, ki jih hranimo v zamrzovalni skrinji.

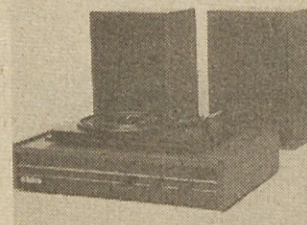
Gramofon SNG 1040: omogoča predvajanje gramofonskih plošč v stere izvedbi; vgrajen je 2 x 4 W ojačevalnik z zvočnimi omaricami.

Fen TINA S: zmogljiv sušilnik las z močjo 500 W.

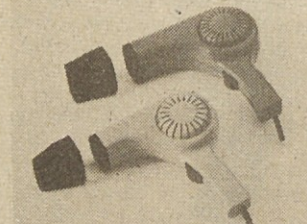
Prijave za nakup zbirajo v vseh temeljnih organizacijah in DSSS sindikalni poverjeniki (povprašajte pri predsedniku osnovne organizacije sindikata), informacije pa lahko dobite tudi po telefonu 061 213-213 interna 21-59 — **Božidar Borštnar** in interna 21-92 — **Mile Kandus**. Naročeni izdelki bodo dostavljeni po pošti, ali s kamionom tako, da jih boste lahko prevzeli v vaši delovni enoti.

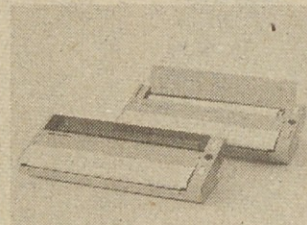
Sesalnik TS 900.

Gramofon SNG 1040.

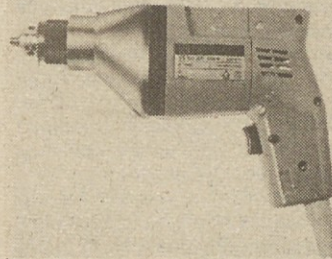
Sušilnik las TINA S.

Varilnik folije.

UGODEN NAKUP

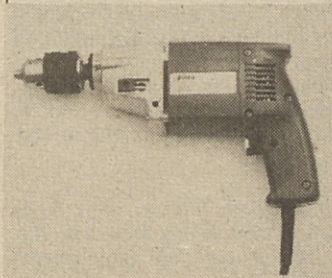
Če ste nameravali kupiti električni vrtalnik, krožno žago, ali kombi garnituro pa tega doslej še niste storili, potem vas bo naša ponudba prav gotovo razveselila. Za 20% ceneje in na pet obrokov lahko kupite naslednje naše stroje:

Vrtalnik VS 401 A se odlikuje po izredno majhni masi, zato zelo ustreza za najrazličnejša montažna dela

20.211,50 din

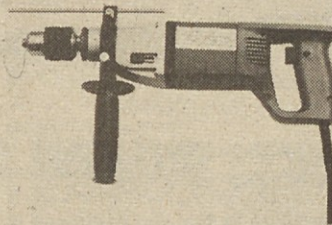
VS 401 A
380 W, 1600 vrtljajev/min,
Ø8 mm za jeklo, Ø15 mm za les,
1,35 kg

Vibracijski vrtalnik VV 508 T je ustrezno oblikovan, da ga lahko trdno in z lahkoto držimo v rokah. Njegova moč in število vrtljajev zagotavlja uspešno obdelavo najrazličnejših materialov: lesa, jekla, barvnih kovin, plastike, opečnega zidu in tudi najtršega vibrirnega betona.

18.875,00 din

VV 508 T: 520 W
0—540/0—1400 vrtljajev/min
30—10800/0—28000 vibracij/min
vrtanje v jeklo 10 mm, v les 20 mm, v beton 12 mm, masa 1,9 kg

Vibracijska vrtalnica VV 602 D (zaprt ročaj) in VV 602 E (pištolni ročaj) sta profesionalna vrtalnica za zahtevnejša dela. Učinkovit vibrirni mehanizem in ergonomska oblika zagotavljata tudi lahko in učinkovito vrtanje betona, opeke in drugih materialov. Z dodatnim adapterjem se na stroj lahko vpenjo tudi priključki klip klap.

40.423,00 din

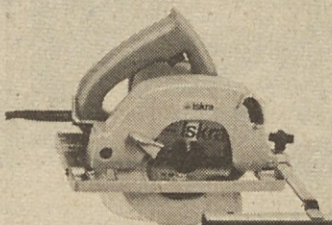
VV 602 D in VV 602 E
650 W, 2000 vrtljajev/min
13.600 in 40.000 vibracij/min
Ø13 mm za jeklo, Ø16 mm za beton
3,3 kg

Kotni brusilnik KB-128 C odlikuje razmeroma močan motor in majhna masa, kar je posebno primerno za delo v težjih razmerah. Posebno varnostno stikalo onemogoča slučajno vključitev stroja.

KB-128 C
1200 W, 8300 vrtljajev/min,
Ø brusne plošče 178 mm,
masa 3,9 kg

46.198,00 din

Krožna žaga KZ 55 D je majhna, priročna ter ima močan motor. Žaga je opremljena z listom z vidia zobci za žaganje trših materialov.

31.977,50 din

KZ 55 D
830 W, 4500 vrtljajev/min
rez do 55 mm, 4,5 kg

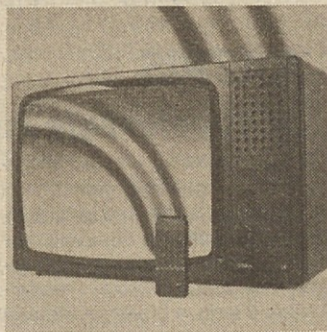
Informacije in pogodbe dobite v Kranju pri Beti Bolka (22 221, int.: 28 — 51) in v Ljubljani pri Veri Dolinšek (213 — 213, int.: 15 — 95).

PRAVO ORODJE ZA VELIKE IN MALE MOJSTRE!

TOZD TV Pržan IZREDNO UGODEN NAKUP

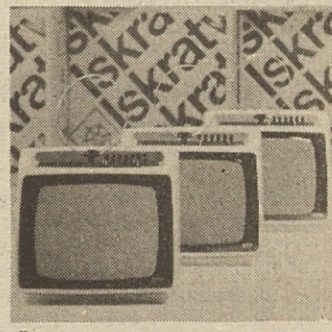
Brivnik Braun Sixtant 2002

Barvni televizor ISKRA 8156 z daljinskim krmiljenjem

Prenosni TV sprejemnik JASNA

Črno-beli TV aparat TRIM

Do **30. septembra** lahko izkoristite možnost izredno ugodnega nakupa izdelkov tovarne TOZD »TV PRŽAN« in sicer:

- barvnih TV aparatov z daljinskim upravljanjem, ali brez,
- prenosnih črno-belih televizorjev in
- brivnikov.

prodajni pogoji:

- popust 20%
- plačilo ob prevzemu blaga.

Naročila zbirajo sindikalni poverjeniki v vseh osnovnih organizacijah sindikata (povprašajte predsednika sindikata). Informacije lahko dobite v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani (IŠP TOZD PRODAJA, telefon 061/213-213, int.: 2112, 2166, 2162, 2192), kjer lahko izdelke tudi naročite. Vse naročene aparate boste lahko prevzeli v vaši delovni enoti, kamor vam jih bo dostavil prodajalec. Izdelke lahko kupite tudi neposredno v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu. Telefon 061/52-161, int.: 22, ali 27.

UGODNOSTI

	Brivnik 2002	Brivnik 2002 L	Barvni TV z dalj. up. 8156	Barvni TV brez dalj. up. 8256	Prenosni Trim	ČB TV Jasna
Cena v maloprodaji	7.734	8.765,20	177.237,50	152.102	47.800	55.209
Cene s popustom	6.200	7.020,00	142.000,00	122.000	38.300	44.200
Prihranek ob nakupu	1.534	1.745,20	35.237,50	30.102	9.500	11.009

Iskra ERO

NOVOST IZ PROIZVODNEGA PROGRAMA

Prvi izdelek, baterijski vrtalnik je že v prodaji, drugi, povratna žaga pa bo predvidoma v enem mesecu.

Baterijski vrtalnik VS 50 A

Iskra, Industrija za električna orodja je letos razširila svojo ponudbo z baterijskim vrtalnikom. Vrtalnik poganja baterija, ki jo lahko polnimo s priloženim polnilnikom. Ko se baterija izprazni, jo lahko enostavno zamenjamo s polno, kar je prednost, ki jo baterijski vrtalniki s fiksno vgrajeno baterijo niso imeli. Glavne prednosti baterijskega vrtalnika so:

- 2 mehanski hitrosti
- vrtenje v obe smeri, primerno za privijanje in odvijanje vijakov
- izbira hitrosti polnjenja baterije (1 ali 16 ur)
- poseben prostor za hrambo ključa za glavo
- elektronsko stikalo

Tehnični podatki:

število vrtljajev: 0-250/0 - 750/min, zmogljivost pri vrtanju: v jeklo 10 mm, v les 16 mm, zmogljivost pri privijanju vijakov: do M 8, masa: 1,3 kg.

Še podatek za oceno kapacitete enega polnjenja: v Al pločevino debeline 2 mm lahko zvrta približno 400 izvrtin premera 3 mm, v 3 mm debelo jeklo pa 100 izvrtin.

Cena vrtalnika: 45.115 din

Nihalna povratna žaga PZ 55 A

POSEBEN MEHANIZEM USTVARJA PODAJALNO NIHANJE, KAR OMOGOČA DO 100% HITREJŠE ŽAGANJE

- tristopenjska nastavitve nihanja
- šeststopenjska nastavitve hitrosti

- pri manjši hitrosti vrtilni moment le malo upade
- za žaganje najrazličnejših materialov
- žaganje pod kotom od 0 - 45°
- priloženo šestilo za izrezavanje okroglin

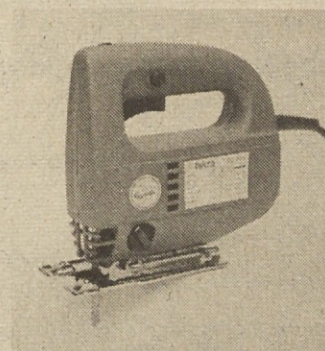
Tehnični podatki:

oznaka: PZ 55 A, moč: 420 W, število nihajev: 600 do 3300/min, zmogljivost žaganja za: les — 55 mm, aluminij — 15 mm, barvne kovine — 15 mm, mehko jeklo — 5 mm, trde umetne mase — 20 mm, keramika — 12 mm, masa — 1,7 kg.

Cena žage: 38.670 din

Baterijski vrtalnik VS 50 A

Nihalna povratna žaga PZ 55A

Objave

Iskra Institut za kakovost in metrologijo,
Ljubljana, Tržaška c. 2

Svet Instituta razpisuje prosta dela in naloge:

člana kolektivnega poslovnega organa za tehnično področje

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonskimi predpisi, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visokostrokovno izobrazbo elektrotehnične smeri,
- da ima 5 let delovnih izkušenj,
- da obvlada en svetovni jezik,
- da izpolnjuje ostale pogoje, ki jih določa družbeni dogovor o kadrovski politiki

Izbrani delavec bo imenovan za štiri leta. Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Iskra, Institut za kakovost in metrologijo, Ljubljana, Tržaška c. 2, z oznako »Za razpisno komisijo«. Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Iskra commerce Ljubljana TOZD Zastopstva tujih firm

vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje del in nalog, za nedoločen čas

komercialist

(sedež dela v Sarajevu)

Pogoji:

- diplomirani ekonomist
- 2 leti delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA, KADROVSKI SEKTOR, Topniška 58.

Iskra commerce Ljubljana TOZD Zunanji trg

vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje del in nalog, za nedoločen čas

vodja uvoznega sektorja

Pogoji:

- diplomirani ekonomist, ali diplomirani inženir elektrotehnike
- 2 leti delovnih izkušenj
- ZT registracija
- aktivno znanje angleškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA, KADROVSKI SEKTOR, Topniška 58.

Organizacijski odbor zabavnoglasbene prireditve
»Zlata slušalka '85« objavlja

RAZPIS za sodelovanje na prireditvi

Pevce-amaterje in kantavtorje obveščamo, da bo prireditev 18. oktobra 1985 ob 18. v dvorani Telematike na Laborah.

Prijava naj vsebuje kratek življenjepis, poklic in zaposlitev, knjižke, točen naslov in telefonsko številko v službi.

Poleg tega je obvezno treba poslati kaseto s tremi, ali vsaj dvema posnetkoma pesmi, na kateri mora biti točno označeno: ime, priimek in naslov kandidata za nastop.

V primeru, da kasete ne bo priložena prijavi, le-ta ne bo upoštevana in ste avtomatično izločeni.

Vsak, ki želi sodelovati na tej prireditvi, se mora predhodno **obvezno prijaviti na navedeni naslov** zaradi seznama in žreba vrstnega reda nastopajočih.

Prijave sprejema: Tone Golob, Iskra Telematika Kranj, Ljubljanska cesta 24 a, TOZD Terminali, tel.: št. 064-28861, int.: 2230.

Prijavite se lahko do 23. septembra 1985.

Vse ostale informacije glede vaj in samega nastopa prav tako dobite pri Antonu Golobu.

V rok prijave se upošteva datum poštnega žiga.

Mladinski pozdrav!

Zahvale

Ob smrti moje drage mame

Marije Frank

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Števci — trak T3 in umerjevalnica, za izraze sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč žalujoča hčerka Marija Zorzut

Ob smrti mojega očeta

Antona Nograška

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam TOZD Števci za izraze sožalja in podarjeno cvetje

hčerka Marija Gantar z družino

Ob boleči izgubi moje drage mame

Cecilije Zupanc

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v TOZD števci — posebno GPP števci za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izrečena sožalja

žalujoča hčerka Jožica Šink

Ob smrti naše drage mame

Antonije Golob

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem DO ERO, kontrola, DO Telematika, TOZD MKD vrtalnica, DO Kibernetika, TOZD Števci-T22 za podarjeno cvetje in izraze sožalja

hčerke: Štefka Drol, Marija Čebašek, Danica Nograšek

Ob smrti moje mame

Ele Stepišnik

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD TTS za venec, izraze sožalja in denarno pomoč

sin Igor z družino

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sobesednik
ing. Milan Železnik**

Programska in industrijska konsolidacija Iskre

»Skušal bom obuditi spomine na čas,« je nadaljeval svojo pripoved ing. Železnik, »ko je prišel jeseni 1948 v našo hišo za direktorja Vjekoslav Marinić. Kot sem že bil povedal, sem se bil vrnil nazaj iz Beograda in postal začasno vršilec dolžnosti direktorja tovarne. Glede takratnega vzdušja v tovarni pa lahko rečem, da je bilo takrat nekam čudno. Po odhodu direktorja ing. Šinkovca, so stopile na plan neke politične sile in začutile potrebo po »komandiranju« v tovarni. Tehnično osebje se je pač moralo ukvarjati s svojimi nalogami in resnično vodstveno funkcijo so začeli prevzemati tako imenovani, oz. samozvani upravljalci, ki so bili v glavnem predstavniki političnih forumov in uprave. Tako se je zbralo neko čudno moštvo, ki je hotelo voditi in upravljati tovarno. Sam sem seveda padel v vse to in imel pri tem velike težave tja do prihoda Marinića oktobra 1948 leta. Marinić pa, vaje »direktorovanja« z absolutno avtoriteto, je kaj kmalu opravil s tistimi samozvanimi upravljalci. S tem je naredil Iskri veliko uslugo. Takrat so se začele stvari urejati in delo je začelo teči normalno. Tako smo imeli direktorja, ki je svojo funkcijo dobro opravljal, imeli smo tudi v moji osebi tehničnega direktorja in urejena je bila konstrukcijsko-razvojna plat, ki jo je vodil ing. Franc Sila. Profesor Tavzes, njegov pomočnik je imel razvojni labo-

ratorij, tehnologijo je vodil ing. Lavrenčič, ing. Alojz Grčar proizvodnjo, tov. Kump je imel na skrbi tehnično kontrolo, Mlakar pa vzdrževanje obrata tako smo bili kompletno tehnično moštvo. Dobili smo tudi komercialista Lileka, z njim se je začel izvoz in uredili nabavne funkcije. V letih 1950, ali 1951 leta se je vrnil nazaj v Iskro ing. Šinkovec ter prevzel vodstvo telefonske panoge. Lahko bi rekli, da se je Iskra začela takrat dobro konsolidirati, program se je izčistil in od leta 1950/51 smo proizvajali telefonske centrale, releje, telefonske aparate, sestavni deli telefonskih central so bili izdelani doma in tudi druge proizvodne panoge, kot avtoelektrika, ročna orodja in instrumenti so začele postajati posebne Iskrine proizvodnje panoge. Razvijati smo začeli tudi tehniko stikal, usmerniških naprav in selenskih usmernikov kot neobhodno potrebne dodatne naprave za telefonske centrale in kinoakustiko. Tako da so se omenjene panoge do leta 1955 že utrdile kot proizvodne panoge (branže) in tudi bodoče ostale panoge Iskrine proizvodnje v Kranju.

Ko je decembra leta 1952 odšel Marinić iz Kranja, je prišel na njegovo mesto dr. Štefan Šoba, ki pa je ostal v Iskri samo pol leta. V tistega pol leta se pod vodstvom dr. Šobe ni zgodilo v Iskri kaj posebnega, sicer pa se je takrat zelo afirmirala nova organiziranost, delavsko samoupravljanje in dr. Šoba je formiral prvi upravni odbor samoupravljalcev, življenje pa je teklo dalje. Ko je avgusta 1953 dr. Šoba odšel, je prišel 1. septembra 1953. za direktorja Silvo Hrast.

Hrast je bil odličen vodja. Okrog sebe je znal zbrati resnično in pravo moštvo svojih pomočnikov: za komercialno Lileka, za finance Faturja, jaz za tehnični sektor. Hrast se osebno ni nikoli spuščal v podrobnosti in operativno. Vse je delal prek svojih pomočnikov. Vsak dan, ali vsaj vsak teden nekajkrat smo se pogovarjali o problematiki te, ali one stroke v okviru Iskre in vsak je dobil svojo nalogo, ali pa je že vedel, kaj mora storiti. Na naslednjem sestanku pa je moral že povedati, kaj je bil v tem pogledu storil. Sam Hrast se je torej ni spuščal nikoli v podrobnosti in tovarna je funkcionirala tako kot redkokdaj.

V tistih časih, od 1953 leta naprej, je Iskra živel v pravem industrijskem, tovarniškem smislu in je zares že nekaj predstavljala v tem smislu — nekaj je že pomenil naš izvoz, izdelki so se konsolidirali, kvaliteta, na kateri sem sam delal kot obseden, se je izboljševala.

Zato smo pripombe, ki so prihajale od naših, ali tujih kupcev naših izdelkov, secirali na drobno in jih seveda tudi odpravljali. Leta 1954, ali najkasneje leta 1955 je prišel Hrast z novo idejo. In to je bila, po mojem mišljenju, ena izmed tistih pglavitnih idej, ki je organizacijsko urejenost v tovarni še povečala, oz. konsolidirala tovarno. Vsako panogo, oz. branžo naj bi predstavljal eden izmed strokovnjakov, ki sicer ne bi imel operativnih nalog in pooblastil, temveč bi samo skrbel za svojo panogo.

Samo najti je bilo treba seveda ustrezne ljudi. In našli smo jih seveda v lastnih vrstah. Tako je za inštrumente odgovarjal Kosec, za kinoakustiko Vrtačnik za telefonijo ing. Šinkovec (kasneje ing. Unk), za avtoelektriko in vrtalne stroje pa Kryštofuk. Tako smo dobili štiri predstavnike, ki so idejno vodili Iskrine panoge. Danes lahko re-

čem, da mi je skrb, ko sem moral ravnati med idejnim in operativnim vodstvom — tako, da so idejni vodje panog uveljavljali svoj vpliv in pripombe in tako, da je operativno vodstvo še vedno vodilo delavnice, od razvoja, tehnologije, prek vseh proizvodnih operacij do konca in imelo pri tem popolno kompetenco, ne da bi se vodje panog vtikali v to, — še kar uspevala. Moja naloga je bila predvsem »ravnati krivo Drino« in navadil sem se tega ter mi to ni bilo težko. In takrat, vse tja do leta 1960, je Iskra postala res tisto, kar ima že dolgo časa in še danes — svoj renome.

Vodja tehnološkega oddelka je bil ing. Lavrenčič. S svojim delom in delom svojega oddelka je v organizacijo Iskre veliko prispeval v več smereh. Na njegov predlog je bil v teh letih ustanovljen tudi oddelak za tehnološki proces. Tam sta bila ing. Vršec in ing. Baloh, potem je bila še ustanovljena delavnica za poskusne serije, rodil jo je Klemenčič, ker se je pač izkazalo, da v procesu proizvodnje ni moč preizkušati izdelkov, kajti proizvodnja mora teči z že preizkušenimi orodji in tehnologijo. Zavoljo tega smo ustanovili v majhnem oddelku, ločeno od proizvodnje, delavnico s stroji, stiskalnicami in vsem, kar je bilo potrebno za tehnologijo, seveda v zelo majhnem obsegu. To je bila delavnica, ki naj bi preizkušala tehnološke postopke in vsa orodja ter marsikaj tudi izčistila iz konstrukcijskih načrtov, kar je bilo še nedefiniranega. To je bilo treba seveda opraviti prej, preden je šel izdelek v redno proizvodnjo.

V tem času se je konsolidiral tudi normirski oddelak — oddelak za normiranje tehnoloških postopkov, tako, da smo imeli v celotni fazi tehnološkega nastajanja izdelka vse podfaze zelo dobro rešene — od postavitve tehnološkega procesa, prek tehnoloških postopkov, do preizkušanja vsega tega v poskusni delavnici. V tistem času smo tudi izdelali in pognali prvi tekoči trak za montažo števecov.

Delavci montaže števecov so do 5. junija 1958 izdelali milijon števecov

Drugi o nas

● Sredstva obveščanja so namenila precejšnjo pozornost otvoritvi izobraževalnega šolskega centra Iskre na Zlatem polju. Gorenjski Glas med drugim povzema besede predsednika republiškega izvršnega sveta Dušana Šinigoja, ki je dejal, da je bila šola potrebna ne le v Kranju in Gorenjski, temveč vsej Sloveniji. Iskrina šola izobražuje za elektrotehniške poklice že 40 let. V tem času je dala veliko strokovnega kadra številnim slovenskim krajem, kjer je nastala Iskra. Ko je govoril o usmerjenem izobraževanju, je Dušan Šinigoj poudaril, da mora znanje postati pomemben produkcijski faktor. Iskrina nova šola naj bo tovarna znanja, ki lahko v veliki meri prispeva k temu cilju.

● Ljubljanski dnevnik pa poudarja, da so Iskrino šolo zgradili s sredstvi združenega dela. Po besedah ravnatelja šole Franca Lebarja je pomoč združenega dela, zlasti Iskre zelo dragocena, še posebej zato, ker je znanje vse bolj odločujoča družbena vrednota. V Kranju so ocene usmerjenega izobraževanja dobre, z novo šolo pa so izpolnjeni pogoji za še boljše rezultate. Izredno funkcionalno urejena stavba je z opremo vred stala 475,5 milijonov dinarjev. V njej je 21 učilnic, 15 kabinetov, velika predavalnica, številne strokovne učilnice, posebno pa so ponosni na računalniško učilnico Iskra Delta.

● Dolenjski list piše, da sodi semiška Iskra po poslovnih rezultatih med uspešnejše delovne organizacije v črnomaljski občini. Polletni rezultati tega kolektiva kažejo, da se dobro znajdejo kljub vsem težavam, ki pestijo gospodarstvo. 1700-članski kolektiv je z ustvarjenim 3,5 milijardnim celotnim prihodkom lahko zadovoljen. Proizvodnja je letos narasla za 16 odstotkov, ni pa tudi večjih izpadov naročil. Izkupiček na konvertibilnem tržišču je navrgel čez 2 milijona dolarjev. Še vedno imajo največ kupcev v Zahodni Nemčiji, Angliji, Franciji in ZDA, nova tržišča pa so letos pridobili tudi na vzhodnem trgu.

● Zagrebški Privredni vjesnik je objavil informacijo o jugoslovanskem izvozu v Veliko Britanijo v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Kot najuspešnejši jugoslovanski izvoznik je omenjena Iskra, ki je v prvem polletju izvozila v to državo izdelkov za okoli 4,5 milijonov funtov, ali 55 odstotkov, več kot v prvem polletju lani. Sledijo nekatere tekstilne organizacije in proizvajalci pohištva.

● Dopisnik Dela iz Kranja Lado Stružnik piše, da Iskra-Telematika pošlje letos brez izgub. V tej delovni organizaciji, ki je bila s poldrugo mili-

jardo izgube lani eden največjih izgubarjev v Sloveniji, so se razmere letos temeljito izboljšale. Proizvodnjo so kljub manjšemu številu delavcev povečali za petino. V primerjavi s klavnim lanskim prvim polletjem so celotni prihodek letos podvojili. Pri tem so ustvarili za 1,7 milijarde dinarjev čiste dohodka, kar je šestkrat toliko, kot pred letom dni. Letos so močno povečali tudi izvoz. Na tuje so prodali za 30 milijonov dolarjev, kar je dvainpolkrat toliko, kot v lanskem prvem polletju, od tega pa le slabo tretjino na konvertibilno tržišče. Največ poslov so imeli s Sovjetsko zvezo, kamor naj bi letos prodali za 45 milijonov dolarjev telefonskih central.

● Primorske novice so, tako kot vsi jugoslovanski časopisi, obširno poročale o poslu stoletja — izvozu prvih 220 avtomobilov YUGO 55 GV na zahtevni ameriški trg. V zvezi s tem so poudarili, da ima svoj delež pri tem pomembnem poslu tudi šempetrska Iskra Avtoelektrika, saj sta v Yugu vgrajena alternator in zaganjalnik, izdelana v Šempetru. Ta posel je za Crveno zastavo in za 200 kooperantov po vsej državi zelo pomemben. V ZDA naj bi malih Yugov namreč izvozili do konca leta deset tisoč, potem pa naj bi se njihov izvoz še povečeval. Že leta 1990 naj bi po ZDA vozilo 200.000 avtomobilov Yugo.

● Zagrebški Vjesnik je objavil obširen članek o vidnih slovenskih akcijah oglaševanja, ki so se v zadnjem času pojavile v jugoslovanskem časopisu. Med njimi novinar Stane Pučko še posebej izpostavlja zelo učinkovito Iskrino akcijo Znanje za prihodnost. V zvezi s tem poudarja, da Iskrina propagandna akcija izraža potrebo Iskre, da iz svojega reklamnega fonda, oz. dohodka financira akcije v duhu nacionalnega političnoekonomskega programa. Iskra v svoji akciji trdi, da postaja znanje tisti ključni vir, ki je neizčrpen. Le na znanju moramo graditi svojo bodočnost. Mikroelektronika bo odigrala eno izmed najvidnejših vlog v tehnološki revoluciji. Ni čudno, da številne države po svetu posvečajo tej infrastrukturi industriji posebno pozornost. Avtor članka komentira, da Iskra ni dovolj, da so ta spoznanja že zapisana, oz. kako so zapisana v raznih dokumentih in posebej razdelana v predlogih srednjeročnih in dolgoročnih načrtov republike in federacije. S svojimi propagandnimi sporočili želi Iskra očitno obvestiti javnost, da je tako pojmovanje poti v bodočnost tudi njena poslovna filozofija. Iskra tako s to akcijo podpira razvojne predloge, ki favorizirajo znanje, kot eno najpomembnejših komparativnih prednosti in se s svojim kapitalom vključuje v oblikovanje ustrezne družbene zavesti, oz. javnega mnenja.

V poslu stoletja — izvozu Yugov na ameriški trg — ima svoj delež tudi šempetrska Iskra Avtoelektrika saj sta v Yugu vgrajena alternator in zaganjalnik, izdelana v Šempetru

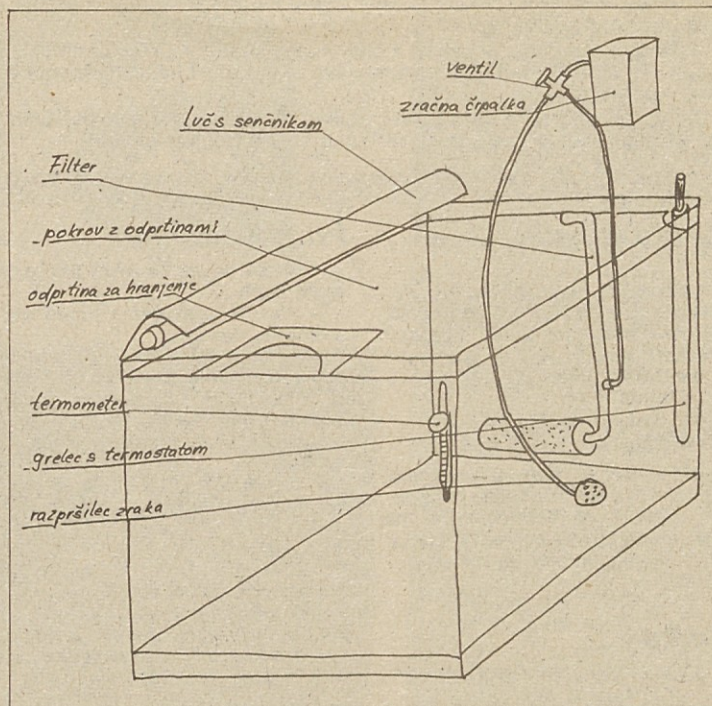
Akvarij

Tu imate prijeten izviv za vaš prosti čas. Televizija je vse dražja in dolgočasnejša. Akvaristika je že stara zabava, ki je tudi koristna. Baje so Japonci in Kitajci prvi začeli razmišljati, kako bi popestrili in polepšali svoje prostore. Namesto da mi sami skočimo v vodni svet, si ga rajši vzemimo v naše okolje in ostanemo suhi. Akvaristika ni zmerom hobi. Znanstveniki na ta način opazujejo življenje vodnih živali. Opazovanje ima tudi vzgojni pomen za naše otroke in za nas same, kot duševno pomirjanje. Torej, če si vzamemo ta svet v naše okolje, ga imejmo takšnega, kot košček narave v našem domu.

Zahtevnostno stopnjo si lahko sami določimo. Najpreprostejša je, da v steklen vrč iz pipe natočimo vodo, spustimo dve zlati ribici in tri kamenčke iz Save. Ribe tega ne bodo dolgo vzdržale, otroci bodo jokali maček pa bo imel pojedino.

Naslednja stopnja je samogradnja akvarija (je tudi v prodaji). Določimo mu mesto namestitve, izmerimo globino, dolžino in višino. V steklarskem podjetju nam jih po želji narežejo. Seveda smo se odločili za lepšen akvarij. Danes se dela brez okvirjev, kar je lažje, preglednejše, lepše in cenejše. S silikonskimi lepili lepijo že več tisoč litrske akvarije. Za debelino stekla moramo upoštevati hidrostatski tlak. Tako naj ima 50 litrski akvarij 4 milimetrski, 100 litrski pa 6 milimetrski stekla. Postopek je: nabava stekla, brušenje robov z brusnim papirjem, čiščenje robov z alkoholom, mazanje robov s silikonom in zlaganje šip v končno obliko. Pri zlaganju si pomagamo z lepilnim trakom. Če smo enakomerno nanašali silikon in ga posušili, lahko mirno natočimo vodo. Vendar vsaka voda ni dobra. Pomembna je kislost in trdota. Odvisno je za kakšne ribice se bomo odločili. Na tej stopnji bi svetoval literaturo, ali posvet (Klub akvaristov). Zdaj pa dekoracija. Pesek mora biti kremenčev, potem šota in malo gline. Vse to se dobi v Semenarni. To je podlaga, za dekoracijo pa kamen, ali dva in kakšno korenino (dobro namočeno in zasidrano v podlago). Rastlinje in ribe dobimo v isti trgovini. Od tu dalje nam manjka še tehnika. Grelec s termostatom, zračna črpalka s cevkami, ventilom in razpršilec in filtrom nam je neobhodno potrebno. Dobi se v tej isti trgovini. Zdaj pa o vzdrževanju. Menjava vode: polovico na mesec, ali dva. Hrana: vsak dan (tu pa tam jim postni dan koristi). Hrana se kupi, ali pa jo boste tudi gojili. Luč — svetloba, je vsem živim bitjem neobhodno potrebna, zato moramo poskrbeti.

To naj bi vam bil izziv za zelo zanimiv in vzgojen hobi, ki vam bo izpolnil prijetne trenutke (vašemu mačku tudi), če vam bo uspelo vzrediti v vašem akvariju nov rod ribic. Je pa vsa stvar tudi nevarna. Ker po načelu: velika riba žre male ribe, boste pričali pomoru malega rodu. Nemudoma boste zlepi nov akvarij za drstenje. Poznam nekoga, ki je bil tako zapeljan, da ima zdaj, polno hišo akvarijev. Ko se je zavedel je ugotovil, da mu to jemlje ves prosti čas.

Ribe na jedilniku

Pogosto pozabljamo, kako poceni pa vendar hranljive in lahko prebavljive so ribe. Vsebujejo le malo maščob in ogljikovih hidratov, pač pa veliko beljakovin in življenjsko pomembnih mineralov in vitaminov. Ribe bi morale biti vsaj enkrat na teden na našem jedilniku.

Dobra, poceni riba je sardela. Pripravljamo jih pečene, na žaru, ali marinirane.

Oslič z dalmatinskim krompirjem

V ribarnicah dobivamo predvsem zmrznjene osliče, že očističene, ali pa osličeve fileje. Meso osliča je zelo okusno, mehko, sočno. Zelo dober je paniran in cvrt, pečen v olju in kuhan. Kuhanega osliča pripravljamo predvsem za diete.

Recept: Potrebujemo pol srednje velikega osliča na osebo, moko, olje za pečenje, česen, blitvo, krompir, sol, poper. Kose osliča posolimo, pomakamo in spečemo v ponvi z debelim dnom. V preostali maščobi popražimo česen in s tem prelijemo posebej kuhan krompir v kosih, med katerega smo zmešali na hitro prevreto in potem grobo narezano blitvo, ali špinačo. Zraven serviramo vipavsko belo vino.

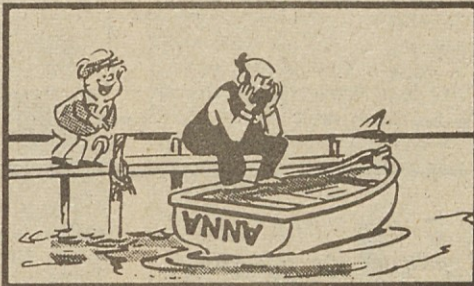
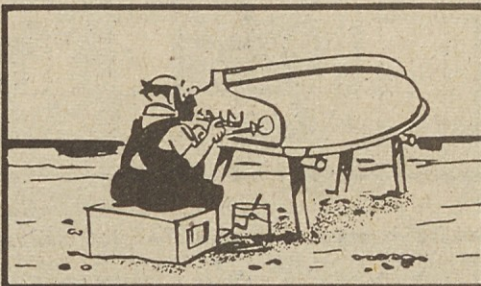
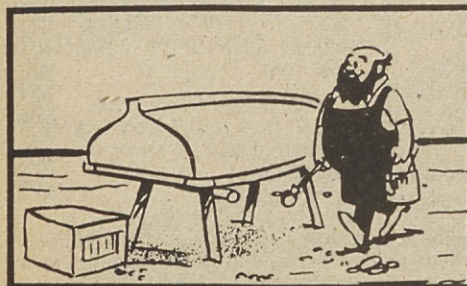
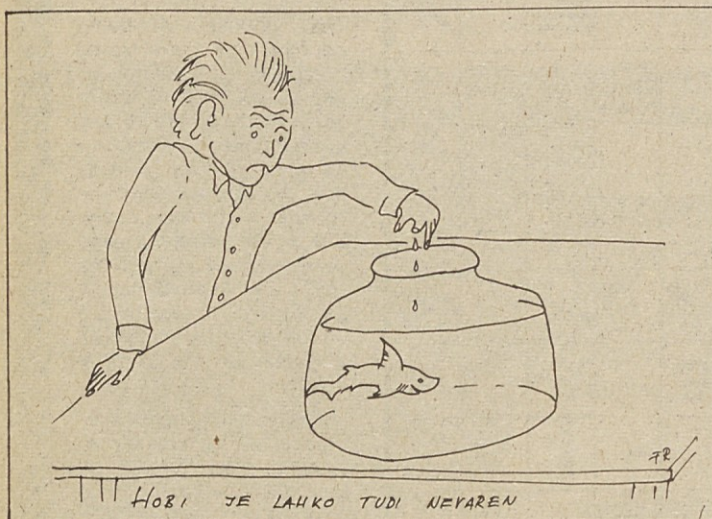
Preprosto konzerviran paradižnik

Zrele paradižnike operemo, jim odstranimo pecilje in zrežemo na polovice. Denemo jih v veliko plitvo kozico, malo posolimo in kuhamo tako dolgo, da začno razpadati, nato pa jih (z lupinico in semenjem) še vroče spravimo v manjše steklenice. Do vrha napolnjene steklenice takoj zamašimo, nato jih obrnemo na glavo in jih tako postavimo v košaro, kjer naj se pokrite in tako zavarovane pred preprihom, ohladijo. Ohlajene steklenice zalijemo še z raztopljenim parafinom.

Tako pripravljeni paradižnik uporabljamo kot sveže dušenega za rižoto, špagete, mesne omake in juhe.

Steklenice, ki jih napolnimo z vročim paradižnikom — ali s čim drugim — morajo prej dobro pomiti in jih še razkužiti s tem, da jih, tik preden jih rabimo, segrejejo v vroči vodi, ali v štedilnikovi pečici in vroče napolnimo.

Nataša

Mali oglasi

Poni ekspres, malo rabljen prodam. Ponudbe pošljite v uredništvo glasila Iskra pod šifro: »Hitro«

Trisobno, sončno stanovanje z balkonom, telefonom in centralno kurjavo v Kranju — z odločbo — zamenjam za enako v Ljubljani. Ponudbe pod: »Doplačilo«

NOVO vezano okno KLI Logatec (120 x 140 desno) in etažno peč Emo 15, prodam. Kotnik, Ul. Miroslava Turka 10 (pri Dolgem mostu).

Šale

Zobozdravnik

Zobozdravnik vrta pacientu globoko v zob. Nenadoma ga vpraša: Ali imate spodaj zlato plombo? Pacient: Ne, to je zlati gumb na mojem ovratniku.

Mesar

Mala Katja pride iz mesnice, kamor jo je mama poslala nakupovat. »No, ali si pogledala, če ima mesar svinjske parklje?« Katja: »Nisem videla, ker je bil obut v škornje.«

Dirke

Moški srednjih let stoji na avtobusni postaji in toži:

Ves denar sem izgubil! Ob ves denar sem.

»Pa veste, kje ste ga izgubili?« ga sočutno vpraša neki mimoidoči.

Da. Pri dirkah. »Ja, človek božji, zakaj pa ne hodite bolj počasi?«

Pri brivcu:

— Vi se doslej še niste brili pri meni, kajne..?

— Ne! Te brazgotine imam od prometne nesreče...

Dota

»Mami, ali mi lahko daš sto dinarjev?«, prosi šestletna Majda. Čemu?

S sosedom Urošem se igrava poroko pa me brez dote noče vzeti.

Junak

Stari oče pripoveduje vnuku o svojih junaštvih med vojno. Mali Mihec mu reče: Dedek, ampak enkrat boš moral povedati zakaj so potem rabili še druge vojake.

On že ve

Natakar, rad bi vam povedal, da sem jedel že veliko boljše pečenko.

Pri nas gotovo ne!

						ISKRA	MESTO V SEV. ITALIJ	FILMSKA IGRALKA EKBERG	STEKA-LIŠČE	SFEN	DESNI PRITOK VOLGE	RAJKO VILFAN	RISAR KARI-KATUR	GOROVJE V BURMI
						NEPRAVA HČI								
						STARINAR								
						BOLNIŠKA HRANA						RADJI PRIPRAVA KI STISKA		
						LOPATKA PRI PLUGU NIZOZEM. MESTO					KACJE OGLAŠANJE PERUNIKA			
ISKRA	KNJIGA PSALMOV	PRAKAP-NICA PREHLAP-NICA	DESNI PRITOK DONAVE ZRN	SPLIT	UBOŽICA SKALNA TRDNJAVA V IZRAELU				MAJHNA NIT					
PRISMO-JENKA								RAZTELE-ŠEVALEC	NOVA GVINEJA NEOOLOČ. IZZID					
STRUK-TURA KOMPO-ZICIJA							CIRKUŠKI UMETNIK							VOJAŠKA POLITIČNA ZVEZA
							FILMSKA NAGRADA							
OČE					IGLALKA SIGNORET OLAV. M. BANGLA-DEŠA					SKUPEK OVALNA SKLEDA				
REŽISER ZAFRA-NOVIC						DIRIGENT HUBAD FIZIKALNA ENOTA					NADAV			
TURČIJA			PRIDEVNIK VEZNIK									PLESNA FIGURA RENJ		
NRAVO-SLOVJE					2286 m VISOKA GORA V LAOSU				ZAPOR					
POŠKODBA					SESTAVIL: R. M.	NIZKA LESNATA RASTLINA			MEDENO SRCE					ISKRA

Škrlatica

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v soboto 21. septembra 1985 enega zahtevnejših letošnjih izletov in sicer iz Krnice čez Kriško steno na Škrlatico.

Z avtobusom se bomo odpeljali ob 5. zjutraj izpred hotela Creina do Mihovega doma pod Vršičem. Od tu bomo šli mimo koč v Krnici in se čez Kriško steno povzpeli na njen rob ter dalje pod vrh Dolkove špice, se spustili v krnico Zadnji Dolek in še enkrat čez južno ostenje opravili vzpon na vrh 2738 m visoke Škrlatice. Zahtevnega vzpona bo 6-7 ur. Sestopili bomo čez Rušje v Vrata, kjer nas bo čakal avtobus.

Na vrhuncu planinske sezone bo to »ta pravo« za planince, ki so si v sezoni nabrali dovolj kondicije in se ne bojijo vrtoglavih višin. Za vodstvo bodo poskrbeli vodniki: P. Leban, J. Jošt in L. Zelnik. Cena prevoza bo 500.- din.

Prijave in vplačila sprejema V. Pakj iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do srede 18. septembra.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenc, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.